

מדריכים אהובים!

מן הסתם שמעתם על רנה שנרב הי"ד, שנרצחה ביום שישי האחרון כ"ב אב ה'תשע"ט (25.08.19 למניינם) בדרך למעיין "עין דני" ליד דולב. חשבנו איך אפשר לנסות להעביר אפילו טיפה מהאור של רנה לכמה שיותר אנשים, וב"ה הוצאנו פה מבחר של פעולות על מידות שהכי אפיינו אותה. המטרה היא שגם החניכים יתחברו לדמות המדהימה שהיא הייתה, וגם ייקחו דברים פרקטיים לחיים שלהם. בנוסף - שאתם תעבירו על הנושא והמידה שאליה אתם הכי מתחברים וכך הפעולות באמת יצאו מהלב ובצורה הכי טובה אז ממש הכל מוסבר בתוך הפעולות, ומחולק לפי גילאים.. שיהיה לכם בהצלחה! הנושאים שיש בחוברת - שמחה ואופטימיות, אחדות, ענווה, כיבוד הורים, התמודדות עם פלאפונים, רגישות ודאגה לאחר. אם אתם רוצים לספר איך היה או להעיר הערות - אליאור - 0556696816

*החוברת מנוסחת בחלקה בלשון זכר ובחלקה בלשון נקבה, אך כמובן פונה לשני המינים כאחד.

לימוד מדריכים

אש קודש/האדמו"ר מפיאסצ'נה פרשת ראה/ קעז

"ראה אנכי נותן לפניכם היום ברכה וקללה. את הברכה אשר תשמעו אל מצות ד' אלקיכם אשר אנכי מצוה אתכם היום. והקללה אם לא תשמעו אל מצות ד' אלקיכם וסרתם מן הדרך אשר אנכי מצוה אתכם היום ללכת אחרי אלהים אחרים אשר לא ידעתם." (דברים יא, כו-כח) "כי איש הישראלי מחויב להאמין ולראות שהכל מידו יתברך, וקודשא בריך הוא לא עביד דינא בלא דינא חס וחלילה (זוהר ח"א נח). וחופ' מזה שהוא יסוד ואחד מי"ג עיקרי האמונה כמו שאומרים "אני מאמין באמונה שלמה שהבורא יתברך שמו גומל טוב למי שישמור מצוותיו ויעניש למי שיעבור על מצוותיו". – אנחנו, עמ"י מחויבים להאמין שהכל מגיע מהקב"ה גם הטוב וגם הפחות טוב. "אבל גם זה גורם להתחזקות ושמחה בשעת הייסורין כמו שכתב בתניא) אגרת התשובה פי"ב) שעל ידי שבשעת יסוריו מכיר את עונותיו כי כל אחד מכיר את נגעי לבבו, ורואה למה הגיע לו עונש הזה אינו מתרעם חש וחלילה, ובטוח הוא בד' שכמו שענש אותו כן יטיב עמו כשישוב וכאב את בנו ירצה אותו ובזה מתחזק ומשמח עצמו. – מתוך זה שנאמין שהכל מה' גם אפילו בשעת הייסורים נחזיק מעמד, נתחזק ונשמח, כי נבין שכנראה זה הדבר שמגיע לנו מהקב"ה, ואם זה עונש אז הוא בא כדי לכפר על חטא כלשהו. ואחרי שהעונש והמכה הזו תעבור, ד' ייטיב עמנו, יחזקנו ויאמצנו. מהמחשבה הזו- מתחזקים. שאחרי הכל הקב"ה אוהב אותנו ומחזיר אותנו אליו תמיד! "וחופ' מזה, היסורים הם הסתרת פנים, לכן כשרואה גם בהם יד ד' צדקתו ואמיתיותו, אז מעביר בזה את ההסתרה, ומגלה אותו יתברך גם מתוך ההסתרה וגם מתוך הדינים, ונממילא כשההסתרה עובר, אז נעשה חסד והתגלות אור פניו יתברך." – היסורים הנ"ל הם גם הסתרה של הקב"ה, קשה לנו לראות את ה' באפילה, בהסתרה. אבל בזה שאני מאמין שהכל מרבוננו של עולם ושהוא מחק ויחזק אותי אני מעביר מעלי את ההסתרה. ואז כשההסתרה עובר פני ה' מתגלות. "ואיך אפשר לומר על היסורים שהם הסתרת פנים, הא "עמו אנכי בצרה"(תהלים צא, טו) וגם הוא יתברך סובל מיסורינו, רק האיש שחש וחלילה אינו מקבלם בהכנעה ודומה לו שחש וחלילה הם בלא משפט הוא העושה את ההסתרה וחס וחלילה כאילו מסלק את הכביכול. – וכן נשאלת השאלה, איך אפשר לומר על הייסורים שיש בהם הסתרת פני ה'? הרי דוד המלך בתהילים כותב "עמו אנכי בצרה...". אלה שההסתרה האמיתית הוא כשאנחנו חס וחלילה לא נקבל את הייסורים האלה בהכנעה, שזה מה שמגיע לנו עכשיו. ואז באמת נהייה הסתר, ואנחנו אלה שהכנסנו את עצמנו לתוכו. וזה "ראה אנכי נותן לפניכם היום ברכה וקללה. את הברכה אשר תשמעו, והקללה אם לא תשמעו", שתראה שהכל בצדק ובדין, הברכה אשר תשמעו וכו', ובזה שתראה זאת תפעל שיהיה "אנכי נותן לפניכם" שהוא יתברך נותן כביכול את עצמו לנו ונעשה התגלות לנו, ובחודש אלול שהוא התחלת ימי הדין אז דווקא נעשה "אני לדודי ודודי לי" – וזה מה שנאמר בפרשתינו- אנחנו בוחרים לאן להגיע. הכל תלוי בהשקפה שלנו. אם נביט על העולם ועל המאורעות שמגיעים עלינו שלהכל יש דין ויש דיון, יהיה לנו טוב, ונצליח להתקדם ולצמוח מהקשיים. ולהגיע להבנה העמוקה והבסיסית ביותר שיש מלך לעולם, במיוחד כשבע"ה אנחנו נכנסים לחוש אלול בוא "המלך בשדה" והקב"ה פתוח אלינו ומקבל את כל השבים בתשובה: מעבר לכך שהתורה הזו של האדמו"ר מפיאסצ'נה כ"כ קשורה לימים בהם אנחנו שרויים... התכונה המיוחדת של רנה הי"ד, לראות את הטוב בכל מקום, לראות ולהיות בטוחה שמה שה' הביא לה הכל לטובתה, ומדויק בשבילה. ומתוך ההבנה הזאת לא להישאר במקום, אלה להתקדם, לצמוח ולהתרומם: שנזכה כולנו ללמוד מכל התכונות המדהימות של רנה, ובמיוחד מהתכונה הכ"כ חשובה הזו. לדעת לראות את ה' בכל מקום, ואת הדברים הכ"כ טובים שהוא נותן לנו, גם אם לפעמים קשה ולא מצליחים כ"כ לראות את הטוב. מתוך כך שנגיע להבנה הזאת ונצליח לחיות חיים של תורת ישראל, עם ישראל וארץ ישראל, נתקדם ובע"ה נזכה לבניין בית המקדש וביאת המשיח, אמן.

שמחה ואופטימיות

שמחה ואופטימיות לכיתות ג'-ה'

מטרה: החניכים יבינו את חשיבות ראיית הטוב והאופטימיות, כאמצעי למטרה - חיים שמחים ומשמעותיים
:)

**** יש להדפיס מראש כמה תעתועי ראייה.**

מהלך הפעולה:

נתחיל בלא להגיד את נושא הפעולה לחניכים.

מציגים לחניכים תעתועי ראייה, כשהמטרה היא לאפשר להם להסתכל ולהגיד בקול כל אחד מה הוא רואה
(כמה שיותר מגוון יותר טוב).

נדגיש את המיוחד בכך שכל אחד רואה את זה בצורה קצת שונה, ושיש בכלל אפשרות כזו לראות את
הדברים מכמה כיוונים.

מספרים לחניכים את שני הסיפורים על מר עצבני (א) ומר שמחוני (ב) בלי להגיד להם מה שמו של כל
אחד:

א

בבוקר הוא קם, ומתלונן מיד,

מותח בלי כוח יד ועוד יד,

"איזה שעון מעורר חופר",

"אוף, למה כל כך מוקדם אני ער",

מתלבש ומתארגן לעבודה בעצלתיים,

חוזר הביתה עצבני פי שתיים.

הוא בקושי מחייך, עוברים הימים,

ממש קשה לו להנות מהחיים.

ב

פוקח עיניים, בבוקר הוא קם,

דבר ראשון מודה לבורא עולם,

בחיוך מתארגן ויוצא לעבודה,

לא שוכח להגיד לשומר 'תודה',

חוזר הביתה ברוגע ובנחת,

"איזו ארוחת צהריים טעימה ומוצלחת",

מרוב חיוכים המצח כבר כואב,

אך לו זה לא אכפת, הוא עושה את מה שהוא אוהב.

שואלים את החניכים - עם איזו דמות יותר הזדהיתם? איזו דמות הייתם רוצים להיות?

(לא תמיד התשובה תהיה זהה, וזה בסדר. השאיפה היא להיות כמו דמות ב' - מר שמחוני - אך לא בטוח
שכולם מרגישים שהם שם. ולכן נעבור לשלב מעשי יותר)

בוחרים חניך זורם שלא מתבייש ומבקשים ממנו לצחוק בכוונה ולא להפסיק עד שלאט לאט יצטרפו אליו
עוד. (מצטרפים גם כדי שהחניכים לא יחשבו שהוא מפריע ויזרמו גם)

לאחר שנגרעים מהצחוק, מן הסתם האווירה השתנה ונהייתה חיובית יותר. נפתח דיון עם החניכים - מה
השפיע על האווירה.

סיכום:

בדרך כלל כשאנחנו לא שמחים זה בגלל שקורים דברים שלא מוצאים חן בעינינו. לפעמים זה קל ופשוט
להסתכל בצורה חיובית על הדברים, ולפעמים פחות. כשקל - אנחנו רק צריכים להזכיר לעצמנו לעשות את
זה, וכשקשה - מותר גם לנסות בכוח, למשל לצחוק בכוונה, לשמוע שירים מקפיצים, לבקש מאנשים
שיעזרו לנו להתעודד.. (אפשר לתת להם להעלות עוד רעיונות).

בסופו של דבר החלטה איך להסתכל על הדברים היא בידינו. כשמסתכלים על הדברים בחיוך

ובאופטימיות בדרך כלל יותר שמח וכיף לנו. כמובן שיש לפעמים גם דברים רעים באמת שקורים, אך גם
כשהם קורים זאת החלטה שלנו אם לשקוע בהם או להמשיך קדימה, להצליח לצמוח ולשמוח.

צ'ופר/ציטוט למהלך הפעולה:

"האדם נמצא היכן שנמצאות מחשבותיו, לכן מחויב הוא לוודא שמחשבותיו נמצאות היכן שהיה רוצה להיות" (רבי נחמן מברסלב)

שמחה ואופטימיות לכיתות ו'-ז'

- #מתחילים בסבב דברים משמחים שקרו השבוע.
- # משחקים שיפ בוינג/אני/ החתולה/ כל משחק מצחיק אפשרי...
- # על החניכים לסדר את ההיגדים הבאים בשתי קבוצות:
שמחה אמיתית- של התרוממות והתעלות או שמחה זולה של צחוק והתהוללות.
- אורית צריכה להתאשפז בבית חולים בשבוע הבא. כל הילדים התחפשו ובאו אליה בהפתעה רקדו ושרו וניגנו שעה ארוכה כדי להרים לה את מצב הרוח.
- לכבוד ראש השנה ארגנו "שנות טובות" עם שקיות ממתקים ועברנו במחלקת ילדים בבתי חולים ועשינו שמח.
- ארגנו משלוחי מנות לעולים חדשים ורקדנו איתם.
- בטיול שנתי צבענו בגואש את הפנים של אלה שישנו, והיה מה-זה מצחיק!
- ליל הסדר היה בביתנו השנה, כל הדודים הגיעו והשמחה הרקיעה שחקים עד מאוחר.
- היינו בחרמון וזרקנו כדורי שלג ענקיים על המורים שנותנים לנו המון שעורי בית ומבחנים קשים!
- אתמול היתה מסיבת יומולדת בבית שלי, איך השתוללנו... כמו שצריך!! היה ממש מגניב!!! ואיך שעבדנו על בתיה, חבל"ז!!!!!! היה ממש שמייח!
- רקדנו בהתלהבות בחתונה של בן דוד שלי, ולא יכולנו להפסיק!
- הלכנו, כל השבט, לראות סרט קומדיה, גיא ודור ממש נשפכו מצחוק!!
- לכבוד חודש אדר, השתוללנו במסדרונות וצעקנו ובסוף ברחנו מהשיעור וישבנו בסתלבט על הדשא.
- ישבנו בפעולה ועשינו צחוקים על כל מילה שהמדריך אמר.
- התאספנו אתמול אצל הילה, סיפרנו בדיחות והתגלגלנו מצחוק!! במיוחד נקרענו מאיך ששולה מדברת.

#המדריך מחלק לכל חניך פתק:

1. תגידו- "אני תרנגול קוקריקו"...

2. כשתשמע מישהו אומר "קוקוריקו" תקפוץ שלוש פעמים על רגל אחת.

3. כשתראה מישהו קופץ על רגל אחת תסתובב סביב עצמך פעם אחת, וכך הלאה....

כמו שהפתקים סחפו אחד את השני, כך גם השמחה סוחפת ועוצמתית.

השמחה היא מצב שמושפע על הסביבה.

אם אנשים יהיו שמחים זה יקרין וישפיע לסביבתם, ואז הסביבה תחזיר להם משוב של אור ושמחה.

#סיפור-

בכפר קטן ורחוק, היה מקום מיוחד במינו - 'הבית עם אלף המראות'..
כלב קטן ושמח שמע על המקום הזה והחליט לבקר בו.
כשהגיע אל הבית, קיפץ בשמחה במעלה המדרגות היישר אל הדלת הראשית, הוא הביט מבעד לדלת כשאוזניו זקופות וזנבו מקשקש בהתלהבות..
להפתעתו, מצא את עצמו מביט באלף כלבים קטנים ושמחים מקשקשים בזנבם בהתלהבות בדיוק כמוהו, הוא חיך חיך ענק, ואלף פרצופים שמחים החזירו לו חיובים חמים וחברותיים..
כשעזב את הבית חשב לעצמו: "איזה מקום מדהים, אבוא לבקר פה לעיתים קרובות"..

באותו הכפר היה כלב קטן נוסף, אך הוא לא היה שמח במיוחד..
יום אחד גם הוא החליט ללכת לבדוק את הבית עם אלף המראות.
כשהגיע אליו, טיפס בכבדות במדרגות והציץ מבעד לדלת, לפתע הוא ראה אלף כלבים עם פרצופים מאוד
לא נחמדים, בוהים בו.. הוא החל לחשוף לעומתם שיניים, ונבהל כשראה אלף פרצופים חושפים אליו
שיניים בחזרה..
הוא עזב את הבית, ובדרכו לכפר חשב לעצמו: "איזה מקום נורא, בחיים לא אחזור לשם יותר"..
החיים שלנו הם כמו הבית עם 'אלף המראות'.. הם המראה שלך.
איך שאתה מתנהג כלפי חוץ כך האחרים התנהגו כלפיך..
אם תחייך לאחר, תקבלו תמיד בפנים מאירות כך גם הוא יאיר לך חזרה.
גם כאשר התחלת את היום קצת הפוך, לא הולך לך כל-כך, לא מצליח לך, אל תתן לקושי הזה לקלקל את
היום גם לאחרים.. חייך גם שקשה לך..
אם תחייך בלי סיבה, הקב"ה יראה זאת ויאמר: "האדם הזה מחייך לסביבתו בלא סיבה, אני אתן לו סיבה
טובה לחייך.."
זכור! העולם הוא המראה שלך, תאיר אליו ותקבל ים של אורות חזרה..

רנה הי"ד כשמה בן הייתה. מידת השמחה הייתה מאוד אופיינית לה. רנה הייתה שמחה. שמחה פשוטה
ואמיתית, שמחה שמתמשכת, היא הגיעה לשמחה הזאת אחרי עמל רב של הסתכלות בצורה חיובית על
המציאות והכרת הטוב.

צ'ופר -

יש שמחה חיצונית ויש שמחה פנימית.
שמחה חיצונית היא אשליה
שאדם משועמם יוצר לו באופן מלאכותי
כדי לברוח מעצמו.
ואילו שמחה פנימית
נובעת מליבו של אדם בריא - כמו מעיין חי.
היא מאירה לאדם את עצמו
ומחזירה אותו אל נשמתו וטבעו האמיתי.
כי השמחה עצמה היא המצב הטבעי של הנשמה"
(ר' אלימלך בר שאול).

שמחה ואופטימיות לכיתות ח'–ט'

משחקים את המשחקים –

שלוש מקלות

חיי שרה

מביאים את הסיטואציות ומדברים עם החניכות על הסיטואציה האם זה דבר שמח או לא

– לאכול גלידה

– לקבל 100 במבחן במתמטיקה

– לשמור על האח הקטן

– לקרוא ספר

– לדבר עם חברות

– לדבר עם חניכה משבט אחר בסניף

– לאכול ארוחת ערב עם המשפחה

– הכנת עוגה והיא יצאה לך טוב

– מקריאים את הקטע –

אנשים מסתובבים עצובים מפני שהם לא יודעים מה יעשו בעתיד.

יש לך את הרגע הזה עכשיו.

מה אתה מתכנן לעשות אתו?

ההבדל בין עצבות לשמחה הוא מאוד פשוט.

העצבות תמיד אומרת לך: "אוי וי! מה תעשה בעוד עשר דקות? מה תעשה בעוד עשר שנים?"

אם אתה מלא בשמחה אמיתית במשך דקה אחת, אתה כבר תדע מה לעשות גם בדקה הבאה.

מה השם נותן לך? הוא נותן לך את הדקה הזו. הוא לא נתן לך את מחר.

ברור שאני לא יודע מה לעשות מחר, הרי עוד לא קיבלתי אותו.

העצבות מתעסקת כל הזמן במה שאין לי, ובאמת אין לי עדיין את מחר.

האמת היא שאני תמיד עומד לפני האין, מפני שאני עוד לא קיים בדקה הבאה. אני לא שם עדיין. הזמן לא

שם. העולם לא שם.

העולם נמצא כאן... ממש עכשיו!

(מתוך הספר "הרבי מקרן הרחוב – סיפורים מופלאים על ר' שלמה קרליבך")

מסר:

רנה הי"ד הייתה מלאה בתכונות טובות.. תכונה שהייתה מאוד חזקה בה זה האופטימיות והשמחה התמידית

שתמיד הייתה לה. בכל דבר. היא הייתה שמחה מהדברים הקטנים ביותר וידעה לסחוף את כולם בשמחה

הזאת.

השמחה הזאת לא הייתה סתם, אלא באמת אמיתית מכל הלב.. שמחה שרנה התאמצה כדי להיות בה תמיד,

וזה בא לה בעזרת המון עבודה אישית.. היא תמיד הסתובבה עם חיוך על הפנים שהיה מעין סימן היכר

שלה..

בשלוש מקלות אנחנו רואים שכל פעם המרחק גדל וטיפה יותר קשה לעבור אותו.. ככה גם האופטימיות של

רנה, גם לגבי דברים שהיו נראים טיפה גדולים היא הייתה אופטימית והאמינה שתצליח לעבור אותם

בחיי שרה המטרה של כל אחד זה להפסיל כמה שיותר אנשים כדי לנצח, וכך גם רנה, תמיד ניסתה לשמח

כמה שיותר אנשים ולהדביק את כולם בשמחה שלה, והצליחה בכך..

מהסיטואציות אפשר לקחת על רנה את היכולת להפוך גם דברים פשוטים שלכאורה לא נראים לנו שמחים,

ולהפוך אותם להכי שמחים שיש..

כמו בקטע, גם רנה הייתה שמחה וכל הזמן התעסקה בהווה ובזמן שיש לה ורצתה לעשות טוב, לתת ולשמח

בזמן הזה.. בלי מחשבה על העתיד הרחוק.. נתינה ושמחה ללא גבולות בהווה

שנזכה בעזרת השם ללמוד מהשמחה והאופטימיות שלה ולקחת אותה לחיים שלנו

אחדות ואהבת עם-ישראל

אחדות ואהבת עם-ישראל לכיתות ג'-ה'

משחקים:

-חתול ועכבר- מסמל את האחד מול כולם

- משחקת הכיסאות (שמוציאים כסאות...) - מסמל את האחדות והגיבוש של כולם
-חוקיות/ אני מביא למסיבה...-

-פלונטר- שעומדים במעגל ונותנים ידיים לשני החברה שעומדים מולי- ואז נוצרת מן תסבוכת של כל החניכים. אסור לעזוב ידיים מי שעוזב כל הקבוצה צריכה להתחיל מחדש, וצריך לנסות להשתחרר מכל הפלונטר הזה. מסכמים עם חניך לפני זה שהוא עוזב בכוונה את הידיים- כך כל אחד ואחת משפיע על הקבוצה, יש השפעה מאוד גדולה של כל פרט ופרט בעמ"י על כל העם שלנו.
מתודות:

- שני חניכים, אחד קשור ברגליים ואחד עם מטפחת על העניים צריכים לעבור מסלול מכשולים או להגיע ממקום למקום בשיתוף פעולה של שניהם.

- מביאים לחניכים שתי ערימות של סוכריות. ערימה אחת נשארת אותו דבר, בערימה שניה החניכים צריכים לעשות צורה כלשהיא. כשהם גומרים המדריך לוקח משם כמה סוכריו, כך שרואים את החוסר.

- מביאים לחניכים תרשימה הבאה והם צריכים לסדר לפי הסדר של ' מי יותר חשוב... ' (תכלס אין באמת סדר מסוים... הם צריכים להגיע למסקנה שכולם באותה שורה)

קיבוצניק חילוני, חרדי מבני ברק, מתיישב בשומרון, תימני מראש העין, עירוניסט מתל-אביב, עולה חדש מרוסיה, ניצולת שואה, תינוק שהרגע נולד, חייל בצה"ל, בתשירות לאומי, בן בישיבה גבוהה, אברך, גנת במעון, ראש הממשלה, בת במדרשה.

מקריאים/ למשקיעים אפשר לחלק את הקטע הבא:

"גל קטן עולה ויורד באוקיינוס, נהנה מכל רגע. הוא נהנה מהרוח ומהאוויר הרענן- עד שהוא מבחין בגלים שלפניו, המתנפצים אל החוף. "אבאלה!!!" אומר הגל "תראו מה עומד לקרות לי..." ואז מגיע גל נוסף, הוא רואה את הגל הראשון ושואל אותו "למה אתה כ"כ עצוב???" "אתה לא מבין" אומר הגל הראשון"כולנו עומדים להתרסק!" כל הגלים עומדים להפוך לאין, נכון שזה נורא!!!???"
"לא, אתה לא מבין." אומר הגל השני..."אתה לא גל, אתה חלק מאוקיינוס."

מסבירים לחניכים:

בעמ"י יש תכונה מיוחדת של אחדות וערבות הדדית, דואגים אחד לשני, אכפת לנו מהאחר. כמו גוף שמורכב מהרבה איברים ומערכות, כך גם עמ"י, מורכב מהמוון סוגים שונים של אנשים שבלי חלק מהם פשוט אי אפשר להתקיים!!!- כל אחד הוא גל באוקיינוס, כל אחד משמעותי וחשוב! לרנה הי"ד עמ"י היה מאוד חשוב. האחדות שלו והאחוזה בין הסוגים והמגוונים בעם. רינה אהבה כל אחד באשר הוא, כי הוא מהעם שלי. כי הוא מעם-ישראל. לרינה היה חשוב שתהיה אחדות בעמ"י והיא התחילה מהפרטים והמקרים הכי קטנים. הי רצתה מאוד מאוד לפני תחילת השנה, לפני שחוזרים בחזרה לאולפנא שכל השכבה(השמינית) יתקשרו לכיתות ט' שנכנסות עכשיו לאולפנא- ממש אחת על אחת וידברו איתן... יאחלו בהצלחה באולפנא. בשביל להגיע לאחדות של כל עמ"י ולאהבת האחר בצורה הכי טובה שיש אנחנו צריכים להתחיל בלאהוב את הסובבים אותנו, כי הם מעמ"י ולאט לאט לבגדיל את המעגלים.

צ'ופר-

"תמיד יחלץ האדם ממסגרותיו הפרטיות, ותהיה מחשבתו נתונה לכלל האדם והעולם. ומזה התבסס גם הפרטיות שלו בצורתה הראויה." -הראי"ה קוק):

אחדות ואהבת עם - ישראל לכיתות ו' - ז'

מטרת פעולה:

החניכות ילמדו ויחוו מהי אחדות וילמדו על משמעותה החזקה והעצומה.

תוכן הפעולה:

משחקים

סיפור

דיון

מסר

צופר

משחקים:

סרדינים - זה דומה למחבואים... זה הולך ככה כל השבט סופר חוץ מילדה אחת שהיא הולכת להתחבא ואז כשכל השבט מסיים לספור כל אחת הולכת לחפש בנפרד את מי שהתחבאה וכשמישי מוצאת אותה היא מצטרפת למחבוא ובסוף כולם בייחד מאחדות.

משחק הכיסא - מביאים כיסא ומסבירים לכל השבט שהם צריכות כולם להתייצב על כיסא אחד, הדרך לעשות זאת היא שכל 2 בנות עומדות אחת מול השנייה ושמות רגל אחת על הכיסא ובעזרת הידיים שלהם הן נשענות אחורה אחת על השנייה, על ידי ההתחשבות בלהשאיר מקום לאחרות והעזרה של אחת השנייה מובילה לאחדות.

חתול ועכבר - עומדים במעגל צפוף צפוף כל השבט כשיש מתנדבת שעומדת בתוך המעגל ועוד מתנדבת מחוץ למעגל שהמטרה של המתנדבת שנמצאת בחוץ לתפוס את המתנדבת שביפנים אך המטרה של המעגל הצפוף שבנוי מבנות השבט הוא להיות מספיק מאוחדות וצפופות כדי לא לאפשר מעבר למתנדבת שבחוץ, המטרה האחידה שיש להן הופכת אותן למאוחדות וחזקות ואם יותר כוח רצון להצליח.

סיפור:

למגדל סוסים ותיק היו שלושה בנים, הוא אהב אותם מאד ולפני מותו כתב צוואה והוריש לבניו את סוסיו. וכך כתב: "בניי היקרים, אני מוריש לכם את סוסיי, יש באורווה שבעה-עשר סוסים.

בני הבכור יקבל חצי מכמות הסוסים

בני השני יקבל שלישי, ובני השלישי תשיעית מהכמות.. אוהב אתכם - אבא".

לאחר השבעה פתחו הילדים את הצוואה, עד מהרה יתברר להם שהחלוקה קצת מסובכת - איך מחלקים שבע-עשרה לשניים.. לשלוש.. ולתשע..?

המספר לא מתחלק, ולחתוך סוס לשניים.. קצת בעיה.

מצד אחד כל אחד רוצה לקבל את חלקו אך מצד שני הדבר האחרון שהם רצו זה ליצור מריבה ביניהם.

הם ישבו וחשבו מה לעשות והחליטו לפנות לרואה חשבון, אך הוא לא מצא פתרון לחלוקה.

הם זכרו שכאשר ישבו שבעה הגיע לנחם אותם חבר של אביהם, גם הוא מגדל סוסים.

הם פנו אליו וסיפרו לו את מצבם.

לאחר כמה ימים של חשיבה הוא אמר להם: "אני חושב שפתרתי את בעייתכם, כפי שידוע לכם גם לי יש

סוסים, אתן לכם בהשאלה סוס אחד ואז יהיו לכם שמונה-עשר סוסים, וכך אפשר יהיה לחלק לאח הגדול

חצי והוא יקבל תשעה סוסים, השני שאמור לקבל שלישי יקבל שישה סוסים והקטן יקבל תשיעית - שני

סוסים.

לאחר החלוקה ישאר לכם סוס אחד שאותו תחזירו לי..".

דיון:

למה צריך אחדות?

למה זה חשוב?

מה אנחנו יכולים לעשות האופן אישי וקבוצתי למען האחדות בעמ"י?

מה יכול לעזור בשביל לקדם את האחדות?

מסר:

הרבה דברים בחיינו מונעים מאיתנו להיות מאוחדים, להיות מלוכדים. כדי להיות באחדות צריך הרבה אהבה לאחר ויתור לשני. בעיקר בימים הללו הסוד לנצחון היא האחדות! כאשר חלילה יהודי נפגע לא משנה לנו מהן דעותיו, מה מוצאו ולאיזה זרם הוא משתייך.. דווקא עכשיו יש להתחבר לכולם, לאהוב יותר, לוותר יותר. גם אם יגרם לך איזה הפסד אך השגת בכך שלום, אחדות וחברות הרווחת בגדול. פתרון פשוט לכל דבר - חשיבה מעבר לקופסא, ויתור מעצמך ובכך תזכה להיות אוהב ואהוב..

צופר:

מעשה באדם זקן שהיו לו שלושה בנים, ועמד למות. ורצה לדבר עם שלושת בניו לפני מותו. קרא לראשון ואמר לו: "לך והבא לי ענף" על אף שלא הבין הבן את כוונת אביו, הלך והביא ענף. ביקש האב מבנו: "שבור אותו". ושבר אותו בקלות רבה. "לך והבא שני ענפים" מבקש האב. הולך הבן וממלא את בקשת אביו. "שבור אותם" והבן שובר אך הוא כבר צריך להפעיל יותר כוח. "לך והבא שלושה ענפים ונסה לשוברם" מבקש האב בפעם האחרונה, והבן הולך ומביא שלושה ענפים אך לא מצליח לשוברם. כך חוזר על עצמו הסיפור גם עם הבן השני והשלישי. אומר להם האב: "דעו לכם, שכשתהיו בנפרד, יצליחו "לשבור" אתכם מהר וללא קושי, אך כשתהיו מאוחדים, גם הכוחות הכי חזקים לא יצליחו לשבור אתכם! שנזכה להיות מאוחדים תמיד ושאף אחד לא יצליח לשבור אותנו (אמן):

גרסה נוספת:

אי שם מעבר להרים, חי אב זקן ולו עשרה בנים גיבורים, האב הזקן היה חולה ואומלל וקרא לבניו כדי ללמדם משל ונמשל, בקש האב מבנו בכורו, להביא לו את חבילת הקרשים שלייד ראשו, אחר ביקש האב מהבכור תחילה שינסה לשבור את כל החבילה, משלא הצליח הבן הבכור, ביקש האב מכל בן לנסות ולשבור, לא הצליחו הבנים זה היה מסובך, הם חשבו שהעץ כנראה מסוג משובח, ביקש האב את החבילה חזרה אל היד, והחל שובר כל קרש בנפרד, בני היקרים, "כך אמר לבניו הגיבורים, כשהעצים מאוגדים בחבילה הם לעולם לא נשברים, אך כאשר מנסים כל אחד בנפרד לשבור, זה אפשרי אפילו בידי של אדם לא גיבור, כך גם אתם בני היקרים, כשתהיו ביחד תהיו חזקים וגיבורים, אך אם כל אחד יהיה בנפרד חלילה, יהיה אפשר לשבור את כולכם ללא מאמץ מלכתחילה. שנזכה להיות מאוחדים תמיד ושאף אחד לא יצליח לשבור אותנו (אמן):

אחדות ואהבת עם - ישראל לכיתות ח' - ט'

(פעולה לא ארוכה. אבל חדה במסר שלה)

משחק -

יושבים במעגל והמדריך מחלק את החניכים אחד אחד לפי הסדר - קול, תנועה, קול, תנועה, קול, תנועה. על כל חניך בכל פעם שהסבב מגיע אליו לשנות את מה שהוא קיבל(קול/תנועה) ולהמשיך את הדבר השני. *מי שמתחיל את הסבב עושה גם קול וגם תנועה.

לדוגמא: חניך 1 הוא 'קול' הסבב הגיע אליו, הוא ממשיך את התנועה שהייתה קודם ומשנה את הקול, חניך 2 הוא תנועה הוא ממשיך את הקול של החניך שלפניו עשה ומשנה את התנועה. וכן הלאה... צריך להמשיך בקול ובתנועה שאתה עד שנגמר המשחק או עד שנמאס. בסוף כל המעגל עושה קולות ותנועות מוזרים. מסר:

לכל אחד בעם ישראל יש את הקול והתנועה המיוחדים לו, הכוחות שהקב"ה נתן לו והשליחות שעליו לעשות בעולם, אנחנו לא יודעים ולא מבינים מה השליחות והכוחות של כל אדם. אבל כולנו צריכים להאמין בזה, ולאהוב גם אדם שדעותיו שונות מדעותינו או שנוהג אחרת מאיתנו, כי הוא מעמ"י ויש לו נשמה אלוקית.

ואנחנו צריכים להמשיך(בהקשר של המשחק) את הקולות והתנועות שסובבים אותנו לעשייה חיובית ולחיבור, ולשאוף לאחדות שלמה בין חלקי העם, כי אחדות ואהבת חינום זה מה שיוביל אותנו לבניין בית המקדש השלישי ויתקן את השנאת חינום. אנחנו נכנסים לחודש אלול, אחרי חודש אב עם כל הצער והאבלות שבו על חורבן הבית, בואו ניכנס לחודש אלול ונרבה אהבת חינום ואחדות אמיתית. שנזכה. משחק -

סלט פירות, מחלקים את השבט לפי פירות (- אבטיח, אננס, תפוז) שיהיו כמה קבוצות. יושבים על כיסאות במעגל והמדריך קורא כל פעם בשם של פרי אחר, כל חברי הקבוצה שקראו בשמה מחליפים מקומות אחד עם השני.

כשהמדריך צועק - "סלט פירות!" כל השבט מחליף מקומות. ככה משחקים, משהו כמו 'הרוח נושבת' עד שנמאס.

מסר:

כולנו ממגזרים שונים, דתיים, חילוניים, מסורתיים, חרדים, מתנחלים, אבל בסופו של דבר כולנו עם אחד! עם ישראל.

צריך לזכור את זה גם כשקשה ויש חילוקי דעות עמוקים..

כשיש אי הבנות, כשחלק מסויי[ם מהעם מאמין בערכים שונים לגמרי מהתורה והמסורת, גם אז, כולנו עמ"י - ולא סתם, עלינו להיות יחד גם ברגעי צער גם ברגעי שמחה (אפשר ממש לקשר את זה לבחירות שנערכות כבר פעם שנייה!! שזה בכלל הזוי..)

קטע, צ'ופר -

דברים שאמר הרב אליהו מירב לאחר שנרצח בנו יוסי בפיגוע בגבעת אסף, הרב מירב מדבר על הצורך המיידית באחדות ישראל ובאהבה שתחבר בין חלקי העם. (מצורף)

דיון -

ניתן לפתח דיון קצר מה באמת אנחנו, בגיל שלנו, יכולים לעשות בשביל להרבות אחדות וקירוב בין החלקים בעם, כי במסר זה נשמע יפה מאוד אבל איפה אנחנו ורידים את זה לחיי היומיום. ניתן להעלות שאלות.

לי יוצא לדבר עם מישהו ששונה טיפה ממני ומההורים שלי?

פעם עשיתי פרויקט להרבות אהבה וקירבה בעם?

מה אפשר בתכלס לעשות? יש משהו שאנחנו יכולים לעשות בכלל? זה תלוי בנו?

בעז"ה שנזכה להוסיף אחדות בעם ישראל, ולא בקלישאה של זה אלא באמת (!!), להאיר פנים
ברחוב, לייצור מפגשים עם קהלים ששונים מאיתנו, לשמח ולשמוח לאהוב כל אחד. שבת שלום.
לזכרה של רנה שהיה חשוב לה ומשמעותי הרעיון של אחדות ישראל. (אפשר לגזור ולחלק לחניכים)

ענורה

ענווה לכיתות ג'-ה'

מטרת הפעולה:

החניכים יבינו כי ענווה אינה משמעותה היעדר הכרה בערך עצמי אלא הבנה שבשרונותי ניתנו לי מהקב"ה.

ציוד נדרש:

קופסא, מראה, כרטיסים של כל מיני תכונות, חלקן חיוביות וחלקן שליליות (אבל לא שליליות מידי, למשל קשה לי לקום בבוקר, לא מספיק מכבדת את ההורים וכו'), כדור.

מהלך הפעולה:

חלק ראשון: מהי ענווה?

1. מומלץ להתחיל במשחק כלשהו שיוציא אנרגיות מהחניכים כדי שאחר כך יוכלו להיות בקשב בהמשך הפעולה (כמובן אם החניכים זקוקים לזה)
2. מעבירים בין החניכים קופסא ואומרים שבתוכה יש תמונה של דמות מסוימת ועליהם לומר שתי תכונות טובות על הדמות הזו. בתוך הקופסא מסתתרת מראה.
3. מניחים על הרצפה את הכרטיסים עם התכונות – עורכים סבב שבו כל אחד צריך לומר תכונה שמאפיינת אותו. (אם רוצים לעורר אותם מעט, ניתן להכין כרטיסים כפולים של תכונות ולתת להם לקום ולבחור תכונה, אך תוך מתן דגש שלאחר מכן יהיה עליהם לומר איזו תכונה הם בחרו.)
- לאחר מכן עורכים דיון שבמהלכו אמורה להתעורר התחושה שלהם שעיסוק בתכונותי החיוביות מהווה גאווה וזה מביך.

הצעות לשאלות: (כדאי לבחור לפי המגמה שעלתה בסבב)

1. שמתי לב שרוב הקבוצה פה סיפרה דווקא על התכונות השליליות שלה, מי יכול להסביר למה?
 2. דני, למה בחרת לספר דווקא על תכונה שלילית, אין פה אף תכונה חיובית שמתאימה לך?
 3. יוני, אתה חושב שזה קצת גאוותני מצד יוסי לומר שהוא חכם? לאחר מכן שואלים: מתי היה לכם יותר קל לומר משהו טוב על עצמכם? במשימה של המראה או של הכרטיסים? ומנסים להבין למה במראה היה יותר קל.
 - נסביר להם שהרבה פעמים קשה לנו לדבר על התכונות הטובות שלנו, או לומר שאנחנו מוכשרים במשהו מסוים כי זה קצת מרגיש לנו גאווה. אולם למעשה זוהי אינה גאווה. ילדה ענווה היא לא מישהי ששוקת כששואלים מי טובה בריקוד ויכולה להמציא ריקוד יפה, אלא מישהי שמבינה שהיא קיבלה את התכונות ואת הכשרונות האלו מה'.
4. בכדי להבהיר את הנקודה האחרונה משחקים "תפוח אדמה חם" (פולו) – מסירות שבהם אסור להשאיר את הכדור אצלך אלא מיד צריך להעביר אותו הלאה. אחרי המשחק מסבירים להם שה' נותן לנו תכונות ואסור לנו להשאיר אותם אצלנו, אלא אנחנו צריכים להשתמש בהם ולנצל אותם לדברים טובים.

חלק שני: מהי אינה ענווה?

בוחרים כמה נציגים ובאמצעותם ממחיזים את הסיפור הבא:

מעשה שבא ר' שמעון בר' אלעזר ממגדל גדור מבית רבו, והיה רכוב על החמור ומטייל על שפת הים ושם שמחה גדולה, והיתה דעתו גסה עליו, מפני שלמד תורה הרבה. נדדמן לו אדם אחד שהיה מכער ביותר. אמר לו: שלום עליך, רבי! ולא החזיר לו. אמר לו: ריקא, כמה מכער אותו האיש! שמא כל בני עירך מכערים כמותך? אמר לו: איני יודע, אלא לך ואמר לאמן שעשאני: כמה מכער בלי זה שעשית! כן שידע בעצמו שחטא ורד מן החמור ונשפטח לפניו ואמר לו: נעניתי לך, מחל לי! אמר לו: איני מוחל לך עד שתלך לאמן שעשאני ואמר לו: כמה מכער בלי זה שעשית! היה מטייל אחריו עד שהגיע לעירו, וצאו בני עירו לקראתו והיו אומרים לו: שלום עליך, רבי, רבי! מורי, מורי! אמר להם: למי אתם קורין "רבי, רבי"? אמרו לו: לזה שמטייל אחריו. אמר להם: אם זה רבי, אל ירבו כמותו בישראל! אמרו לו: מפני מה? אמר להם: כך וכך עשה לי. אמרו לו: אף על פי כן מחל לו, שאדם גדול בתורה הוא. אמר להם: בשבילכם הריני מוחל לו, ובלבד שלא יהא רגיל לעשות כן. מיד נכנס ר' שמעון בר' אלעזר לבית המדרש ודרש: לעולם יהא אדם רך פקנה ואל יהא קשה בארץ.

מסבירים להם שגאווה זו מידה ממש לא טובה, וצריך להיזהר מלזלזל באנשים אחרים, שהרי לאנשים אחרים יש תכונות שאין לי.

סיכום:

דיברנו על זה שיש לנו כוחות ואין צורך להתבייש או להצטנע, מותר לנו להודות בכשרונות שלנו. אבל חשוב מאוד לזכור שכל מה שקיבלנו זה מהקב"ה ולכן גם לא נזלזל באנשים אחרים שלא קיבלו את התכונה הזו. נוכל להמחיש את הנקודה הזו עם דוגמא: ילד חכם יכול להודות בזה שהוא חכם ומותר לו להצביע בכיתה כשהוא יודע את התשובה לשאלה שהמורה שאל אותו, אבל אסור לו לבוא ולומר לילד שקצת קשה לו: "וואי איזו שאלה קלה, ידעתי תוך שניה את התשובה, איזה טמבל אתה שאתה אף פעם לא מצליח לענות על שאלות".

אפשר לחלק לחניכים את הקטע הזה או לתת לחניך להקריא את הקטע הזה:
"והאיש משה ענו מאוד"

לא מבין. לא מבין איך משה מסוגל לכתוב על עצמו - "אני עניו"...

זו הרי ממש גאווה. מזה זה!?!...

כך, זו הייתה המחשבה שלי לפני כמה שנים.

מסתבר, שטעיתי. לא הבנתי ת'מושג הזה ענווה.

מי שחושב שלהגיד על עצמו שהוא טמבל, חסר שכל, וכלום - זו ענווה, אז....

לא. זו לא ענווה. ממש לא ענווה.

ענווה = לדעת שאני כשרוני בדבר מסוים, יודע לנגן, טוב במת', עוזר להורים הרבה בבית, יודעת לצייר וכדו' -

ולזכור שהכל זה מלמעלה. לא לשים את עצמי (!) במרכז, אלא את הקב"ה.

רנה הי"ד הייתה יודעת ומודעת ליכולות, לתכונות ולכישרונות הנפלאים שהקב"ה הביא לה, לא רק שהיא הייתה מודעת היא גם פיתחה ושדרגה אותם עם השנים. אחרי שהייתה שלמה עם הכשרונות והכוחות שלה, לא הפסיקה לתת ולהקרין אותם החוצה, שכולם יזכו לראות וללמוד, ולהתקדם, ולהיות אנשים יותר טובים, בנים יותר טובים לרבוננו של עולם.

התכונה המיוחדת של רנה. לדעת שיש לה כוחות נפלאים אבל שהכל מהקב"ה, ואני כאן בשביל להשתמש בכוחות האלו לדברים טובים וחיוביים.

למקומות גבוהים, ולקידום של עצמי ושל אחרים, שנגיע למקום טוב באמת.

צ'ופר -

אמר רבי שמה בונים מפשיסחה:

לכל אחד צריכים להיות שני כיסים, ובהם ישתמש כשיצטרך לכך.

בכיס אחד יהיה כתוב - 'בשבילי נברא העולם' ובכיס השני - 'ואנכי עפר ואפר' ועוד הוסיף: "הרבה טועים, ומשתמשים בכיס ההפוך מזה שהם צריכים לו."

ענווה לכיתות ו' - ז'

1. שתי זוגות של חניכים מציגים סיטואציה:
חניך אחד שואל למי יש כתב יפה בשביל לכתוב על הקיר בחדר:
 - החניך השני קופץ ואומר שיש לו כתב מהמם ותמיד מחמיאים לו עליו.
 - החניך השני אומר בנחת שהוא חושב שהוא כותב יחסית יפה והוא יכול לנסות לעזור לו.
2. החניכים מתחילים לברר מה ההבדל בין ענווה לגאווה (שפלות וביטול עצמי):
מחלקים לכל חניך 2 פתקים: אחד צהוב (= גאווה), אחד תכלת (=ענווה).
מקריאים סיטואציות והחניכים צריכים להחליט האם מדובר פה על גאווה או על ענווה.
המורה נכנסה לכיתה וביקשה 2 בנות שיודעות לצייר יפה. התלבטתי אם להצביע כי אולי יש עוד בנות שרוצות - ענווה
קיבלתי ציון מעולה במבחן בהיסטוריה ואני לא רוצה לספר לחבר שלי שקיבל ציון פחות טוב... -
ענווה
המורה ביקשה תלמיד שיודע טוב את החומר בחשבון לשבת להסביר לתלמיד שהחסיר הרבה שיעורים, מיד התנדבתי- ענווה
המורה לספורט שואל מי מתאים להשתתף בתחרות האתלטיקה ואמרתי שאני חייב להיבחר - גאווה
חילקו תפקידים בקבוצה ואמרתי שאני אעשה את כולם כי אני יותר טוב מכולם- גאווה
אמא שלי קנתה לי שמלה ממש יפה ויקרה שאני ממש אוהבת! רציתי לספר בקול בכיתה אבל החלטתי בסוף שלא - ענווה
עשיתי חסד גדול עם אדם ברחוב וסיפרתי לכל החברים שלי כדי שידעו שאני אדם טוב - גאווה
לאחר קבלת התעודות, עברתי בין כל החברים שלי והראיתי להם את הציונים המעולים שלי.
צחקתי על חברה שלי שקיבלה ציון ממש לא טוב בעברית- גאווה
אפשר להסביר שלכל סיטואציה יש צד שני, שצריך להבחין בהבדל הקטן שבין גאווה לענווה, שגם סיטואציה שדומה לאחרת יכולה להיות ההיפך- גאווה או ענווה.
3. ציר - מציירים ציר, בצד אחד נכתוב "גאווה" ובצד שני "שפלות". החניכים צריכים להחליט איפה למקם את המילה "ענווה". האם זה קרוב יותר לשפלות או קרוב יותר לגאווה? החניכים ימקמו את זה כנראה קרוב יותר לשפלות.
4. דיון - האם ענווה זה שפלות? ענווה זה להמעיט בערכך ולא להכיר בכישרונות שלך? זה האידיאל, להיות שפל?
5. מסבירים שענווה זה לא להתכחש לכוחות ולכישרונות שלי, אלא לדעת שזה מתנות מה' ולכן אני צריך לדעת להשתמש בהם כדי להשפיע טוב עולם.
ענווה וגאווה אלו תכונות משלימות אך הפוכות, בשתייהן האדם יודע את הכישרונות והתכונות הטובות שלו אבל ההבדל ביניהן שאדם מתגאה הוא חושב שכל כישרונותיו הם בזכותו והוא טוב יותר מאחרים. ולעומתו, אדם עניו הוא אדם שמודע לעצמו וליכולותיו אך יודע שהכל מאת הקב"ה.
הקב"ה נתן לכל אחד כישרון אחד וזוהי צורת ההתגלות שלו במציאות היומיומית שלנו, כל אחד נותן מעצמו את מה שהוא יודע וככה נוצרת שלמות אלוקית.
שבע"ה נדע להכיר בכישרונות שלנו ובתכונות הטובות שבנו ובטוב שבנו אך לא נתגאה בהם, אלא נדע להשתמש בהם בענווה גדולה.
* אפשר להכין מראש מעטפה לכל חניך עם השם שלו ולגזור הרבה פתקים על כוחות ותכונות וכל חניך יצטרך לשים במעטפות של חברים תכונות שיש בהם.

אפשר גם להוסיף קטע שכתבה חברה של רנה:

רנה,

וואו זה פשוט מוזר לכתוב עלייך בלשון עבר.

זה בלתי נתפס. בשום צורה שהיא.

רנה את כ"כ ילדה חיה.

זה פשוט לא הגיוני שאת לא איתנו.

אי אפשר לתמצת את החיים שלך במילים. מה שאני כותבת פה זה רק חלקיק קטן מהכל.

תמיד היית זאת שמרימה את את המוראל. תמיד שמחה, תמיד מחייבת.

שאני חושבת עלייך עולה לי ישר אסוציאציה של שמש. חיוך ענק על הפנים, שיער צהוב מסביב לכל הראש.

זכיתי ויצא לי להיות איתך בחדר אחד. היינו חמש בנות ואת נדפקת עם המיטה הכי גרועה ולמרות זאת זה

לא הפריע לך. בכללי החדר לא היה טוב מבחינת תנאים. שהאור במקלחת התקלקל ולא תיקנו אותו מה

שהיה לך להגיד זה שדווקא זה נחמד וזה עושה אווירה קסומה ורומנטית. רוב הזמן רק את ואני היינו

נמצאת בחדר. באמת שזכיתי לזמן איכות איתך. כל הזמן היינו מדברות, מתווכות וצוחקות. בכל הויכוחים,

למרות שתמיד אני התעצבנתי בחיים לא כעסת עליי לא משנה מה אמרתי. אני זוכרת שראיתי אותך כוסעת

באמת רק פעם אחת וגם זה היה שהתעצבנת על התנהלות שהייתה לא ראויה בשכבה בין הכיתות.

רנה את אחד האנשים היחידים שאני מכירה שבאמת חיו את האידיאלים שלהם.

שנינו היינו ממחוז יהודה ככה שיצא לנו מלא פעמים להיות ביחד בפעילויות של בנע. למרות שבנע היא

תנועה לא הכי מאורגנת בעולם בחיים לא שמעתי אותך מתלוננת. תמיד הסתכלת על התנועה בעין טובה.

בנע היה אחד מהויכוחים המרכזיים שלנו. בחדר האחרון שלך הייתי ממש חדר לידך ויצא לי להיות שם

כמעט תמיד. ודיברנו הרבה אני זוכרת שאמרת לי שיש שני דברים יחידים שמפריעים לך בתנועה. אחד -

שהם לוקחים טונות כסף מחניכים. וזה מונע ממלא חניכים לצאת לטיולים וכו' (כמה נלחמת בשביל חניכות

שלך להוריד להם את המחיר כדי שהן יוכלו לצאת לטיולים. היית עובדת על זה חודש לפני שההרשמה

הייתה נפתחת כדי שיאשרו לך כל מיני סיפסודים מיוחדים)

דבר שני שהפריע לך זה המעורב והחוסר גבולות שיש בבנע. לי זה אף פעם לא הפריע במיוחד. הסניפים

שלנו די דומים, הסניף עצמו נפרד בשבטים אבל הצוות מוערב. ולי זה דווקא התאים. ממש נהנתי מזה. לי

לא היה איכפת לשבת איתם עד מאוחר ולעשת שטויות. אצלך המצב היה הפוך. מבחינתך ההלכה זה מעל

הכל. אין סיכוי בעולם שמשוהו יזיז אותך ממנה. כל פעם שהיית חוזרת מפעילויות צוותיות היית אומרת לי,

די נמאס לי. הם מתנהגים כמו תינוקות כל היום עושים פוזות אחד על השני. מה נסגר? תמיד הייתי עונה

לך בחזרה ואמרת תפסיקי להיות כבדה ותזרמי.

אני זוכרת שבמסע פסח האחרון, בלילה בישבצים הצוותים שלנו ישבו אחד ליד השני. אני יושבת עם

החברה שלי ולאט לאט אנחנו מתחילים להתקפל לכיוון המאהלים ופתאום אני שמה לב שאת יושבת לבד

בצד אז אני קמה והולכת אליך ואני שואלת אותך רנה מה קרה? אז את עונה לי שכל החברות שלך רגע

הלכו ואת פה לבד רק אם הבנים והם עדיין באמצע לבשל ואת לא רוצה להדרדר למקומות מסויימים. אז את

מחכה עד שמישהי מהן תחזור.

הייתי בהלם באותו רגע. אשכרה איזה כוח רצון צריך בשביל לנתק את עצמך מהרגש ולהתחבר לשכל

ולהגיד שאם אני ישאר עם שם זה יוביל אותי למקומות לא טובים אז אני פשוט הולכת.

במסעות תמיד הייתי הולכת אחרי ואמרת לכולם שאת פנויה. הייתי חופרת לך שאת חייב למצוא כבר חבר.

בראש שלי כבר בניתי לך תוכנית לכל החיים. ופתאום להבין שהכל נמצא אצלו בידיים כמו שהיית אומרת לי

תמיד.

עוד משהו שתמיד בלט בדיבור שלך זה האהבה הענקית שהייתה לך למשפחה שלך. זה היה מדהים. שהיית

מתחילה לדבר עליהם נהיה לך ברק בעיניים. כב אהבת אותם. תמיד שהיית מספרת לי סיפורים אז היית

פותחת תפאלפון ומתחילה להראות לי תמונות של כל אחד. היה לך תיקיה שלמה מלאה בתמונות של

המשפחה. היה לך ממש חשוב הקשר איתם. שבוע אחד אחרי שהיית איתם בים סיפרת לי כמה נהנת שם עם

כל האחים ושאת מוכנה לשלם כדי לעשות את זה שוב. אחרי פסח חזרת באורות ובמשך חודש המשכת

להראות לנו את התמונות עם המשפחה. תמיד צחקנו עלייך שאת ודביר כמו זוג עם האהבה שלכם. כמה

הערצת אותן.

עוד משהו מדהים שהיה בכך, לא פחדת אף פעם להשאיר את הפלאפון בחדר ולהסתובב יום שלם בלעדיו. זה לא הטריד אותך להפסיד דברים שאומרים רק דרך הווצאפ או הודעות. תמיד שהיינו יושבנת כמה בנות ומדברות ביקשת שנעזוב את הפלאפונים ונדבר נוראמלי.

רנה היית ילדה אופטימית. לא משנה מה קרה ישר היית אומרת לא משנה עזבו נמשיך הלאה. פסדר פעם הבאה נעשה את זה יותר טוב. לא פחדת לעשות טעויות העדפת לקחת סיכונים ולנסות. מידה שממש בלטה בכך זה ענווה.

היו לך פשוט כמויות ממנה. תמיד היית עושה כל דבר שביקשו. מתנדבת ראשונה להכל. בלי לשאול שאלות עם חיוך ענקי. אף פעם לא רצית שידעו שאת עשית. היית פשוט ילדה מהמת. גם בחיצוניות וגם בפנימיות

רנה יפתי

כמה תחסרי לי. אף אחד לא ימלא את החלל הזה. השארת חור ענק בלב.

רנה, תתפללי על כולנו משם למעלה. תשמרי עלינו. תעשי שכל זה יפסק. שיהיה רק טוב.

כיבוד הורים

כיבוד הורים לכיתות ג'-ה'

מטרת הפעולה:

- הכרת הטוב להורים – החניכים יבינו למה מכבדים את ההורים.
- החניכים יקבלו על עצמם דברים שיוכלו לעשות כדי לכבד את ההורים. (אם הפעולה ביום חול אפשר להכין להם דפים ולתת להם זמן לכתוב דברים שיוכלו לקבל על עצמם)

גיל:

כיתות ג'-ה'

פתיחה:

מסבירים על החשיבות של כיבוד הורים כמצווה מעשרת הדיברות "כבד את אביך ואת אמך למען יאריך ימך".

שלב א':

משחקים המלך אמר - גם אם לפעמים יש דברים שאנחנו לא מבינים למה ההורים עושים לנו ככה או מחליטים לנו ככה אנחנו צריכים לזכור שהם יודעים מה טוב לנו ועושים את זה רק לטובתנו. משחקים הטבעת - צריך למצוא את הדברים שכבר הפכו להיות מובנים מאליהם שההורים שלנו עושים בשבילנו - לפעמים אנחנו לא מספיק שמים לב ואנחנו צריכים להתאמץ למצוא את הדברים האלה ולהודות עליהם.

מחבואים - אותו מסר כמו בטבעת.

עשר שניות מתחת למים - ההורים שלנו מביאים לנו ככה הרבה טוב. (כמו הכיפים) ואפילו עצם זה שהם מגדלים אותנו צריך להודות על זה כל השאר זה בונוס

שלב ב':

מספרים את הסיפור "המיליארדר":

"עצרת במלון שלי, חבר. זה עולה לך 500 שקל!" גל גיחך כשחברו, אביב, ספר באי רצון את שטרות המונופול והשליך אותם לעבר ערימתו ההולכת ומתגבהת. "אני לא מבין," אמר אביב, "אם אתה משחק בבית שלי, אז למה אני צריך לשלם?" גל התפתל באי נוחות. הוא נהנה לשחק בביתו של אביב, אבל חוסר הכבוד שבו התייחס אביב להוריו הציק לו. זה פשוט לא נראה בסדר. הוא רצה להעיר לו משהו על זה, אבל לא ידע איך. בדיוק אז נכנסה אמו של אביב לחדר, בחיוך, עם שתי כוסות קולה גבוהות וצוננות. "ואו, תודה רבה גברת לוי," אמר גל. אביב רק לקח את הכוס שלו, בלי לחון את אמו אפילו במבט, כשהוא ממלמל לעצמו, 'הגיע הזמן'. הם המשיכו לשחק, אביב זרק את הקובייה וקידם את החייל שלו. הפתעה. הוא לקח כרטיס מערימת כרטיסי הפתעה וחייך מאוזן לאוזן. "הדוד מאמריקה השאיר לך ירושה; קח 1000 שקלים מהבנק!" הקריא, "זהו, אני חוזר ובגדול!" בעודו סופר את השטרות, עלה במוחו של גל רעיון. "תגיד, אביב. אכפת לך אם אני אשאל אותך משהו?" "תשאל מה שבא לך," ענה אביב, לוגם בהנאה את הקולה שלו. "איך היית מרגיש אם איזה מיליארדר אמיתי אחד היה נותן לך מלא כסף?" "מה השאלה? הייתי נורא שמח! הייתי אומר לו תודה וקונה לו פרחים. "גל המשיך. "ומה אם חוץ מזה הוא גם היה דואג לכל הצרכים שלך במשך שנים? איך היית מתייחס לאדם כזה?" "מה זאת אומרת... אני מתייחס אליו כמו אל מלך, איך לא?" "גל הנהן. "ומה היית אומר על מישהו שזכה בכזה דיל, ובכל זאת מתחצף למי שנתן לו את כל זה?" "הייתי אומר שהוא הבן אדם הכי כפוי טובה בעולם!" גל נשם עמוק. "בטוח?" "מובן שאני בטוח. אפשר לדעת לאן אתה חותר?" "אני אומר שלכולנו יש אנשים כאלה בחיים - ההורים שלנו. הם דואגים לנו, ונותנים לנו מה שאנחנו צריכים... פניו של אביב קפאו לרגע. "די, תפסיק", הוא אמר. "חוץ מזה," הוסיף, כשהוא מתחיל פתאום להסמיק, "ההורים הזקנים שלי בחיים לא נתנו לי מיליארד שקל." "הם נתנו לך את החיים שלך, ששווים יותר ממיליארד שקל," מיהר גל לענות בלב הולם. "ואם אתה לא מאמין, תשאל את מי שאתה רוצה אם הוא מוכן להחליף את החיים שלו בסכום הזה. אני לא מנסה להעליב אותך; אני פשוט אומר שאתה לא מתנהג באותה דרך שאתה עצמך אמרת שצריך להתנהג." אביב שתק. טוב, האמת היא שגל צדק. בזמן האחרון התחיל אביב לשים לב כמה שההורים שלו טורחים לטפל באחותו התינוקת, קמים בלילה, מחליפים טיטולים... הוא הבין שהם בוודאי עשו את אותו הדבר גם למענו, כשהיה תינוק - ומאז הם עשו

למענו עוד כמה דברים... "איך מתקדם המשחק? הבאתי לכם משהו לנשנש." גברת לוי חייכה, הניחה קערה גדולה של צ'יפס על השולחן שליידם והתכוננה לצאת. "אה, אמא - " אמר אביב בהיסוס. היא פנתה לעברו. "שכחתי משהו?" "לא... לא אמא - אני שכחתי." לחייו האדימו שוב. "גל הזכיר לי ששכחתי להגיד לך תודה על השתייה. וגם תודה רבה על הצ'יפס - ועל הכל." חיוך גדול הופיע על פני האם. "בבקשה, בן! העונג כולו שלי. ואתה, " היא פנתה אל גל, "מוזמן לבוא אלינו כל יום!" הבנים המשיכו לשחק, ולגל כבר לא היה אכפת מי ינצח. הוא עשה היום משהו ששווה הרבה יותר ממונופול - ועזר לחברו לצאת מנצח במשחק החיים.

שלב ג':

בפעולה של שבת אפשר לתת לחניכים זמן לחשוב מה הם יכולים לקבל על עצמם ולשתף, בפעולה של יום חול אפשר לתת להם דפים ושכל אחד יכתוב לעצמו ואפילו להכין איתם יצירה להורים איזה כרטיס ברכה יפה או כל דבר אחר שיסמל את הכרת התודה שלנו להורים.

סיכום:

אחת מהתכונות הבולטות ברנה ז"ל זה שהיה לה הערכה גדולה מאד להוריה, היא תמיד כיבדה אותם ודיברה עליהם בהערצה. בפעולה למדנו קצת למה אנחנו מכבדים את ההורים שלנו דבר שאמור להיות לנו כל כך מובן מאליו ולפעמים מתפספס.. שנזכה בעזרת ה' ללמוד מדרכה את הערכה הזאתי גם להורים שלנו, כי שום דבר לא מובן מאליו.

כיבוד הורים לכיתות ו'-ז'

המטרה: שהחניכים יבינו את הערך של כיבוד הורים ואת הכרת הטוב הענקית שאנחנו חייבים כלפיהם. לעורר דיבור על היחס והקשר בינם לבין הוריהם ושיבינו שכיבוד הורים זה זכות ומצווה וירצו לעשות את מה שהוריהם מבקשים מתוך שמחה ואהבה.

מהלך הפעולה:

1. משחקים המלך אמר.
2. שמים כרטיסים על והרצפה ושואלים – אם מישהו היה עושה לכם את אחד מהדברים הבאים מה הייתם עושים בשבילו/ אומרים לו/ מרגישים כלפיו? הכרטיסים(אפשר כמובן להוסיף):
 - כמעט טבעתי בים, ואיש שעבר שם קפץ לים והציל את חיי
 - מישהו החליט לתת לי במתנה מיליון ש"ח.
 - מישהו כל יום דואג לי, מתעניין בשלומי, חושב עלי, אוהב אותי ורוצה שיהיה לי טוב
 - מישהו שמכין לי בהתנדבות ארוחות עריבות לחיכי במשך תקופה ארוכה
 - מישהו שקוונה לי בגדים בדיוק בטעם שליבעצם יש אנשים שמביאים לנו את כל הדברים האלו. אלו ההורים שלנו. וכמו שאם מישהו יציל את חיינו נרצה להודות לו מאוד ולעשות כל דבר שרק יבקש, כך גם צריכה להיות הרגשתינו כלפי הורינו. אפשר לדבר על זה שזה שונה מהמשחק – שסתם מישהו אומר לנו מה לעשות ועלינו לציית. אנחנו חייבים להורינו תודה גדולה. הם העניקו לנו את החיים.
3. דיון ושיתוף:

האם קל לנו לכבד את ההורים? לעשות מה שהם מבקשים מאיתנו?
האם לפעמים זה בא כביכול על חשבון דברים שאנחנו רוצים או חושבים שיהיו לנו יותר טובים ממה שהם חושבים?
4. משחקים פלונטר. (כל חניך נותן יד אחת לחניך אחד ויד אחרת לחניך אחר וכולם מתערבבים, ואח"כ צריך להסתדר במעגל בלי לעזוב ידיים)
- הבנה שלא תמיד הכל מסתדר כמו שאנחנו מצפים. (במהלך המשחק בדר"כ יש ויכוחים – איך יצליחו להסתדר במעגל, מי יעבור לאיזה צד, מתחת ומעל, ואפילו לפעמים בסוף המעגל יוצא הפוך...)
5. משחקים נפש תאומה. (ההגדרות מצורפות.)

(הסבר על המשחק: כל החניכים עומדים. בוחרים חניך שעומד עם הגב כלפי כל החניכים ושואלים שאלות מה החניך מעדיף. לדוגמא: קיץ או חורף. החניך הנבחר עונה את התשובה שמתאימה לו וכל החניכים שהתשובה לגביהם זהה(לדוגמא, גם הם מעדיפים קיץ על פני חורף), נשארים לעמוד, ואילו השאר מתיישבים. לאחר כמה שאלות, נשאר רק חניך אחד שעומד ואז הוא כאילו "התאום" של החניך הנבחר – דומה לו בהעדפותיו)
- גם בינינו אנחנו אנשים שונים ולא תמיד מסכימים על אותם דברים. קל וחומר ההורים שלנו, שיותר מנוסים ורואים את העולם אחרת מאיתנו.
6. מקריאים את הקטע הבא:

"מה קורה כשאנחנו לא מסכימים עם ההורים שלנו? אם אנחנו חושבים שהם טועים במה שהם עושים? למה עדיין אנחנו חייבים להכיר להם תודה?"

דמיין שביום ההולדת ה-20 שלך, הורייך מפתיעים אותך וקונים לך מכונית חדשה לגמרי! אתה יוצא החוצה בריצה, אך מיד עוצר כשאתה רואה את הרכב. אין לו גלגלים! אתה רותח מכעס ומבלה את הימים הבאים בבית, כשאתה מחמיץ פנים לכולם. איזו תועלת יש במכונית ללא גלגלים? האם יכולה להיות תגובה הולמת יותר? כן! צא החוצה, תעבוד, תרוויח קצת כסף, וקנה לעצמך גלגלים! אנחנו נוטים למהר ולהאשים את הורינו על בעיות וחסכים שחווינו בחיינו. אך אנחנו מתנהגים כמו אדם שקיבל מכונית ללא גלגלים. בידינו הבחירה אם רק לזעוף על כך שאין גלגלים, או להודות על המכונית שקיבלנו.

גם אם אנחנו לא תמיד מסכימים עם הורינו, ולא תמיד יש לנו כח לעשות מה שהם מבקשים מאיתנו, עלינו לזכור שזו זכות והזדמנות להודות להם. ועלינו לראות כל הזמן כמה טוב הם נותנים לנו ולזכור שאנחנו חשובים להם מאוד והם רוצים רק שיהיה לנו טוב.... ומתוך כך לעשות בשמחה את מה שהם מבקשים.

7. אפשר להוסיף, לחניכים יותר גדולים: בנוסף, כיבוד הורים זו מצווה, אחת מעשרת הדיברות (לעיתים אנחנו שוכחים שזו ממש מצווה לעשות מה שהורינו מבקשים) וספר החינוך מביא טעם למצוות כיבוד הורים: "משורשי מצוה זו שראוי לו לאדם שיכיר ויגמול חסד למי שעשה עמו טובה, ולא יהיה נבל ומתנכר וכפוי טובה, שזו מדה רעה ומאוסה בתכלית לפני אלהים ואנשים. ושיתן אל לבו כי האב והאם הם סבת היותו בעולם, ועל כן באמת ראוי לו לעשות להם כל עבודה ותועלת שיוכל, כי הם הביאוהו לעולם, גם יגעו בו כמה יגיעות בקטנותו. וכשיקבע זאת המדה בנפשו – יעלה ממנה להכיר טובת האל ברוך הוא, שהוא סבתו וסבת כל אבותיו עד אדם הראשון. ושהוציאו לאויר העולם, וסיפק צרכיו כל ימיו, והעמידו על מתכונתו ושלימות איבריו, ונתן בו נפש יודעת ומשכלת. שאלולי הנפש שחננו האל – יהיה כסוס כפרד אין הבין. ויעריך במחשבתו כמה וכמה ראוי להיזהר בעבודתו ברוך הוא."

מתוך כך שאנחנו נרגיל את עצמינו להכיר תודה ולכבד את הורינו, נצליח בעזרת ה' להבין את המקום שלנו מול ריבוננו של עולם ולעבוד אותו כמו שצריך. "וטהר ליבנו לעבדך באמת"

הגדרות לנפש תאומה:

- 1) רדבק או בלאנדסטון?
- 2) קפה או שוקו?
- 3) פיצה או שווארמה?
- 4) כף יד או כף רגל?
- 5) דני או מילקי?
(מעדן)
- 6) מלון או קמפינג?
- 7) כלב או חתול?
- 8) טלוויזיה או מחשב?
- 9) קיץ או חורף?
- 10) גלידה או עוגה?
- 11) ים התיכון או כינרת?
- 12) בלונדינית או שיער כהה?
- 13) קניון או עיר?
(העיר בירושלים)
- 14) עם ריצ'רץ' או בלי ריצ'רץ'?
(סוודר)
- 15) צמה או קוקו?
- 16) מזגן או מאוורר?
- 17) ים או בריכה?
- 18) ספה או כורסא?
- 19) פלטה או קוביות?
- 20) אייס וניל או אייס קפה?
- 21) סנדל או כפכף?
- 22) מיקי מאוס או מיני מאוס?
- 23) מדורג או קו ישר?
- 24) תיק-גב או תיק צד?
- 25) עיניים כחולות או ירוקות?
- 26) טיסה או הפלגה?
- 27) מזוודה או תיק?
- 28) משקפיים או עדשות?
- 29) אוזניות או בוקסה?
- 30) שורש או צ'אקו?
- 31) תריס או וילון?
- 32) ערסל או נדנדה?
- 33) שיער חלק או תלתלים?
- 34) צ'יף או תנכיות?
- 35) טבע סגור או טבע פתוח?
- 36) שמלה צרה או נפנף?
- 37) מחוגי או דיגיטלי?
- 38) מחליק או פאן?
- 39) חימצון או חינה?
- 40) מטמטיקה או אנגלית?
- 41) פתיתים או אורז?
- 42) בייביסיטר או מלצרות?

- 43) צמיד לרגל או צמיד ליד?
44) בני עקיבא או אריאל?
45) ארטיק או טילון?
46) קליפס או מקור?
47) שביל באמצע או שביל בצד?
48) רמי לוי או מכולת?
49) סינדרלה או ליכלובית?
50) מחברת גדולה או קטנה?
51) חולצה בפנים או בחוץ?
52) שמלת חצי או מקסי?
53) נעלי עקב או נעליים שטוחות?
54) אזיקונים או מסקינגטייפ?
55) ביולוגיה או אומנות?
56) ארונית או מגירה?
57) מי עדן או תמי4?
58) אוגר או ארנב?
59) גוגואים או אג'ואים?
60) שיערות סבתא או ימבמבם?
61) שקמח או אבוייו?
62) ים או בריכה?
63) פסק זמן או כיפכף?
64) צנים או לחם רגיל?
65) ירושלים או תל-אביב?
66) עיניים חומות או שחורות?

כיבוד הורים לכיתות ח'–ט'

החניכים מתיישבים זה מול זה בשתי שורות של כיסאות. שורה אחת כשורת ה"הורים" ושורה אחרת כשורת ה"ילדים". מקריאים בכל את אחד מהמקרים, והחניכים ידונו ביניהם על המקרה במפגשים קצרים בסגנון "ספיד-דייט". לאחר כל מקרה יש להעביר את אחת מהשורות ימינה, כך שכל "ילד" יקבל "הורה" חדש. על מנת שכולם יחוו את שני התפקידים אפשר להחליף את התפקידים לאחר שתי סיטואציות – שורת ה"הורים" תהפוך ל"ילדים" ולהפך.

סיטואציה א: הילד רוצה לעשות עגיל באוזן, אבל הוא צריך כסף לכך. הוא הולך לבקש אותו מהוריו.
פתק לילדים:

חברים שלכם עשו פירסינג וגם אתם רוצים. אבל לשם כך תצטרכו לבקש מהורכם 100 שקל... סביר להניח שההורים יתנגדו, לכן כדאי לחשוב על אסטרטגיה מתאימה פתק להורים:

לאחרונה ראיתם את בנכם מסתובב עם כמה חברים שלא לרוחכם, בפעם האחרונה שראיתם את אחד מחבריו היה לו פירסינג.

סיטואציה ב:

הילדה יושבת כבר שלוש שעות ליד המחשב. האבא צריך להשתמש במחשב לצורכי עבודה. הוא הולך ומבקש מהילדה שתפנה את המחשב ותאפשר לו לעבוד.

פתק לילדים:

את באמצע התכתבות עם חברים על משהו חשוב שקרה היום בבית ספר. כל ערב אבא שלך לוקח ממך את המחשב וטוען שמה שאת עושה לא כל כך חשוב.

פתק להורים:

יש לך עבודה חשובה מאוד לעשות על המחשב. הילדה יושבת מול המחשב כבר שעות ולא עושה משהו שהוא בעל ערך מיוחד.

סיטואציה ג: הילד רוצה שההורים ירכשו לו טלפון חדש ומשובלל וההורים מתנגדים.

פתק לילדים:

אתה מרגיש שזהו כרטיס בניסה לחברה. לכולם יש ורק לך אין. אתה לא בעיניינים מבחינה טכנולוגית. הטלפון יכול להוסיף לך ביטחון והרגשת שייכות.

פתק להורים:

זהו פלאפון יקר מאוד. אין כל סיבה להוצאה כזו – אפשר להשיג ניידות טלפונית גם על ידי סלולארי פשוט ואין צורך במכשיר שהתשלום עליו נפרש על פני שלוש שנים...

סיטואציה ד: הילדים בבית עושים ביניהם תורנות לשטיפת הכלים כל ערב. זהו מוקד למריבות חוזרות.

ההורה הולך לבקש מהילדה לשטוף כלים לפני שהיא מתיישבת מול הטלוויזיה.

פתק לילדים:

את ממש לא אוהבת לשטוף כלים ותמיד דווקא בערב שלך יש הכי הרבה כלים. אוף! איזו תורנות מעצבנת ומיותרת!

פתק להורים:

חשוב לך מאוד שכל הילדים ייקחו חלק במטלות הבית. מן הראוי שהם יגלו אחריות על המתרחש בבית. אתה לא מוכן להתפשר יותר בנושא הזה.

סיטואציה ה:

הילד רוצה לצאת עם חברים למסיבה עד שעה מאוחרת, ההורים לא בטוחים לגבי מהלך המסיבה והאנשים ששם

פתק לילדים:

זו מסיבה שווה וכולם הולכים ואין מצב שתישאר בבית

פתק להורים:

אי אפשר לדעת מה יש שם , ואם המסיבה מתאימה לגילו , זה עד שעה ממש מאוחרת ויש שם אלכוהול

התמודדות עם פלאפונים

התמודדות עם פלאפונים לכיתות ג'-ה'

המסר – הפלאפון הוא כלי עזר שלנו לתקשר עם אנשים. כשאנחנו משתמשים בו צריך להיות מרוכז ולשים לב שאני שולט בו ולא הוא שולט בי...

מהלך הפעולה:

(מתודה 1) משחקים הטבעת – פעם אחת משחקים רגיל ופעם אחת נותנים הקצבה של זמן למצוא את הטבעת ותוך כדי הזמן מפריעים לחניכים לראות איפה הטבעת נמצאת.

(מתודה 2) מספרים סיפור:

אך במהלך הסיפור כל פעם שיש ציור של כוכבית * – כל החניכים צריכים לעמוד ולהתיישב מחדש.

בכל פעם שיש ציור של שטרודל @ – כל החניכים צריכים לרקוע ברגלים.

ובכל פעם יש ציור של דולר \$ – כל החניכים מוחאים כף.

הסיפור:

פעם אחת, * כשעסקתי בשיפוץ של בית חווה ישן, @שכרתי את שירותיו של אינסטלטור שיטפל בכל ענייני הצנרת של הבית. * אחרי שסיים את יום העבודה הראשון שלו, \$ יום קשה ומתיש, יצא אל האוטו שלו וראה שיש לו פנצ'ר. \$ לא נעים, \$ חשבתי לי. אחרי יום כזה * הוא עוד צריך לתקן פנצ'ר.. אבל הוא עשה את זה בצ'יק צ'ק, @ ובשסיים, נופף לי בידו לשלום ונכנס לתא הנהג של הטנדר שלו. @ניסה להתניע ו... כלום. \$ המנוע שבק חיים. איזה מזל ביש, * הרגשתי ממש לא נעים בשבילו. @מיד הצעתי לו טרמפ הביתה. * כשהגענו אליו הביתה, הוא הזמין אותי להיכנס ולהכיר את המשפחה שלו. \$

בעודנו פוסעים לעבר דלת \$ הכניסה של הבית, הוא עצר לרגע ליד עץ @קטן בצד השביל ונגע בקצות העלים * שלו בשתי ידיו. * על מפתן הבית, שניה לפני שפתח את הדלת, \$ חל באיש שינוי מדהים: פניו המיוגעות אורו @בחיוך רחב ושמח, הוא חיבק את שני ילדיו והניף אותם באוויר * בעליצות, ונתן נשיקה אוהבת לאשתו. *

לא יאומן שהאיש קשה היום הזה, \$ שאני עד לעבודה המתישה @ וליום הנורא שעבר עליו, * נמלא כל כך הרבה חיוניות ומרץ ושמחה כשנכנס הביתה. * בתום הביקור, לאחר שביליתי במחיצתם שעה נעימה, \$ הוא ליווה אותי החוצה אל מכוניתי. @ עברנו ליד העץ שבצד השביל והייתי כל כך סקרן * שלא יכול להתאפק ושאלתי אותו מה זה היה, @הקטע עם העץ. "אה, זה מאד פשוט", \$ענה לי "העץ הזה הוא עץ הצרות שלי. * אני יודע שבסוג העבודה שלי, \$ זה בלתי נמנע שיהיו לי צרות ובעיות וקשיים. @אבל דבר אחד בטוח, הצרות האלו לא שייכות למשפחה שלי, \$לאשתי ולילדיי. * לכן, כשאני בא הביתה, אני פשוט תולה את כל @הצרות של אותו יום על העץ, * ומבקש מאלוהים שיטפל לי בהן. @ואז, למחרת בבוקר, כשאני יוצא מהבית, \$ אני ניגש לעץ ולוקח מעליו את הצרות \$ שנשארו שם. ואתה יודע מה, ממש מפליא, * אבל כשאני ניגש לעץ בבוקר @להוריד את הצרות ממנו, \$תמיד תמיד יש עליו הרבה פחות צרות *ממה שזכרתי שתליתי שם בלילה @הקודם.

אחרי הסיפור נשאל את החניכים – מה למדתם מהסיפור? מה הבנתם? סביר להניח שאף אחד לא ידע מה סופר שם בכלל..

(מתודה 3) מפזרים על הרצפה שמות של חפצים (בדף הבא) ושואלים כל חניך איזה מהחפצים הוא היה מכניס אל בית החלומות שלו.. (אפשר גם לשאול למה?)

לאחר מכן שואלים כל חניך איזה חפץ הוא בטוח לא היה מכניס אל בית החלומות שלו.. (גם כאן אפשר לשאול למה?)

סיכום:

ביום שישי שבוע שעבר נרצחה רנה שנרב הי"ד, רנה היתה בן אדם מדהים – מלאת ענווה, ואהבה לכולם, לעם ישראל, לחברות – גם החברות הפחות קרובות אליה, מלאה בעשייה, כל הזמן חשבה איך להתקדם ולשנות..

אחד הדברים שלקחנו מרנה, היה החיפוש שלה אחרי האמת, וזה שהיא לא הסכימה לוותר על אידיאלים ועל לחיות חיים נכונים...

בזמן האחרון רנה התעסקה גם היא עם שאלת הפלאפונים, האם נכון לחיות את החיים בתוך הפלאפון, ועל הצורך להתנתק ממנו לפעמים על מנת שיהיה אפשר ליצור קשרים אמיתיים, ליצור חברות והקשבה.. בפעולה שלנו ראינו ש-

בדיוק כמו שאל בית החלומות, בדברים הפיזים, אנחנו יודעים לסנן את מה שנכנס אלינו הביתה ברגע שהוא לא מתאים לנו- אולי לא מתאים בגודל, אולי מסריח וכו' ככה גם אנחנו צריכים לדעת להשתמש בפלאפון בצורה הנכונה, ולהכניס אלינו רק דברים שטובים לנו ומקדמים אותנו. גם במשחק וגם בסיפור ראינו שברגע שדברים מסיחים את דעתנו אנחנו לא יכולים להתרכז בשום דבר עד הסוף- לא יגענו על מה הסיפור מדבר בגלל המשימות שהיו לנו, וגם במשחק הטבעת לא הצלחנו למצוא אותה.

נשמח אם כל חניך יוכל לחשוב בסוף הפעולה לעצמו על שינוי אחד שהוא עושה בתחום הזה, כדי להשתפר בריכוז שלו בחיים האמיתיים ולא בהסחת הדעת של הפלאפון- אולי להחליט להקדיש ביום כמה שעות שבהם לא נוגעים בפלאפון ובמחשב בכלל, ונמצאים רק עם המשפחה, או עוד יוזמות כנל..

התמודדות עם פלאפונים לכיתות ו'–ז'

מטרת הפעולה: החניכים יבינו שלפלאפונים יש יתרונות וחסרונות. עלינו למצוא זמן מסוים ביום שבו אנחנו מתנתקים לרגע, וערניים לעולם המציאותי. (זמן רנה) להפחיד את המרק רבי חנוך הניך מאלכסנדר סיפר פעם: "משרתת אחת מפולין הלכה לעבוד אצל משפחה מחוץ לפולין. כשרצתה בעלת הבית שהמשרתת תשגיח על המרק ותסלק את שומן הבשר, השתמשה במילה אחרת מזו שהייתה נהוגה בפולין וביקשה ממנה 'אפ צו שרעקן' את המרק כשהוא רותח. אלא שהמילה 'שרעקן' משמעותה בפולין בעיקר 'להפחיד', המשרתת לא הבינה לגמרי למה מתכוונת בעלת הבית אך התביישה לשאול. כאשר רתח המרק לקחה המשרתת את המטאטא, החזיקה אותו כמו רובה והניפה אותו כלפי המרק. כדי להפחיד אותו היטב, היא התקרבה אל המרק עם המטאטא עד שפגעה בו והוא נשפך כולו על התנור." ולמה סיפר ר' חנוך אלכסנדר את הסיפור? מה רצה לומר בכך? הסביר אחד מן הצדיקים: "המשרתת צריכה הייתה לדעת שגם אם היא לא מבינה את בעלת הבית היא צריכה להבין שלא כדאי לשפוך את המרק. וזהו משל לחסידים שבאים לרבי והוא מדבר אתם דברים לא מובנים, הם צריכים לדעת לפחות שהעיקר הוא לא לקלקל, ועם הזמן יבינו גם מה הרבי אומר."

מה הבעיה בסיפור? בואו נתמקד בטעותה של המשרתת. ממה היא נובעת? האם היא האשמה היחידה בכך? משחק ציוד: חפץ לא גדול וכיסוי עיניים.

מהלך המשחק: בוחרים שלושה חניכים. שני חניכים יושבים אחד מול השני, ואחד עומד מאחוריהם עם עיניים מכוסות. מחביאים חפץ בצד של החניך שעומד. החניך שרואה את החפץ (עם הפנים לזה שעומד) הוא "אילם", הוא צריך להסביר לחניך שמולו (עם הגב לחפץ ולחניך שעומד) איך למצוא את החפץ, בלי לדבר. החניך שעם הגב לחפץ צריך להבין אותו ולהסביר בקול לחניך שעומד איך למצוא את החפץ.

מה האתגר במשחק? מה אפשר ללמוד מהסיפור הקודם ומהמשחק? שימו לב! קצר בתקשורת גורם לטעויות.

תמונה שווה אלף מילים?(מבוסס על קטע מתוך החוברת "מחוברים לחיים", בהוצאת רשת נעם צביה) בואו נדמיין ניסוי קטן. נקח שלושים ילדים ונציג בפניהם תמונת נוף, של שקיעה מרהיבה בלב ים או הר גבוה. נבקש מהם לצייר את מה שהם רואים בתמונה. סביר להניח שנקבל שלושים ציורים זהים פחות או יותר, כל ציור לפי כשרון הציור וההעתקה של הילד שצייר אותו. אבל, בואו נעשה את הניסוי מחדש, רק שהפעם נשנה פרט קטן. במקום לבקש מהילדים להעתיק ולצייר את התמונה, נבקש מהם לכתוב קטע קצר בן עשר שורות שבו יתארו את התמונה. כנראה שנקבל תוצאות שונות באופן דרמטי. האחד ישים לב לצבעי השמיים בתמונה, והשני יתאר את השחפים שמעופפים ברקע. גם כשיתארו את אותו הדבר בדיוק, כל אחד יעשה זאת בדרכו. הסיבה להבדל בין שני הניסויים פשוטה. העתקת תמונה היא מיומנות פשוטה. היא אינה דורשת חשיבה, בירור ועיבוד, אלא פשוט לעשות העתק-הדבק. בשונה מכך, אומנות הכתיבה דורשת יכולות הבעה וניסוח. היא דורשת לעבד את המידע שנקלט, לעבד היטב, ורק אז להוציא אותו החוצה (בדיוק כמו שכותב הקטע עושה ממש ברגעים אלו...). הכתיבה מושפעת מאופיו, אישיותו, ועולמו הפנימי של הכותב, ומגלה אותם דרך המילים והניסוח. העתקת התמונה משאירה את הנפש, את החלק האנושי, מחוץ לתמונה. התיאור המילולי, בכתב במיוחד, דורש העלאה של דברים עמוקים וגבוהים יותר מתוך הנפש. יש דברים שתמונה לא יכולה לספר. ככל שנתרגל לדבק, לכתוב ולשוחח – נוכל לבטא את עצמנו יותר ויותר.

אז בואו נחליף את ה"מזל טוב!!" + אימוג'י של חיוך + אימוג'י של זר + אימוג'י של המספר 13 + אימוג'י לב ירוק, ב"וואו אחי, אני ממש מתרגש, אשכרה הבר מצווה שלך סוף סוף! באמת שמח בשבילך בטירוף, יש מצב שיותר מבבר מצווה שלי בעצמי!". בואו נחליף את "מלכהה!!!111" ב"תשמעי, את באמת אלופה! הדהמת אותי כל כך במעשים המדהימים שלך, פשוט הרמת פה את הכל בעצמך! אין דברים כמוך, את פשוט מדהימה ואני כל כך שמחה להיות חברה שלך"

קשה, אבל אפשרי. ואפשר כמובן להוסיף ולהשתמש באמוג'ים, אבל רק ביחד עם שימוש נכון ואמיתי במילים(אימוג'י של חיוך ענק + אימוג'י קורץ עם לשון בחוץ)

זמן רנה

ביום שישי כ"ב אב נרצחה בפיגוע מזעזע רנה שנרב הי"ד. הנה קטע ששלחה אמה לסיון רהב-מאיר וביקשה ממנה להפיץ:

"בזמן האחרון הבת שלנו חשבה כל הזמן על נושא אחד – הסלולרי. הטלפונים החכמים. היא הרגישה שכולנו גולשים, תרתי משמע, למקומות לא נכונים. לא שולטים במכשיר, אלא הוא שולט בנו. היא הייתה רק בת 17, אבל בזבז הזמן והסחת הדעת וחוסר הריכוז אצל בני הדור שלה – הפריעו לה מאוד והעסיקו אותה.

לכן חשבנו, המשפחה, שמי שרוצה לעשות משהו לעילוי נשמתה יכול להתחיל בתחום הזה. לקבל על עצמו או על עצמה לקבוע זמן מוגדר, זמן איכות שבו הטלפון מונח בצד, ואנחנו חוזרים לעצמנו – לשפיות, לאיזון, ליישוב הדעת. שכל אחד יאמר לעצמו, או אפילו יפרסם: 'הייתי שעה בלי הטלפון', למשל. בפרשת השבוע, פרשת ראה, משה רבנו מציב בפנינו בחירה: 'אָה אֲנֹכִי נָתַן לְפָנֶיכֶם הַיּוֹם בְּרִכָּה וְקִלְלָה. זֶה בִּידֵיכֶם שְׁלֹנוּ. אֲנַחְנוּ מַגְדִּירִים אֶת הַסְּטֵטוּס שְׁלֹנוּ בְּכֹל רֵגַע וְרֵגַע. הַצַּעַד הָרִאשׁוֹן יִכּוֹל לִהְיוֹת לְהַתְנַתֵּק קֶצֶת – כְּדֵי לְהַתְחַבֵּר"

הפרויקט אפילו קיבל את השם "זמן רנה", ופורסם, איך לא, ברשתות החברתיות...

נכון, לסמארטפונים ולמדיה בדורנו יש יתרונות רבים וענקיים. אבל צריך להיזהר מהחסרונות. צריך שאנחנו נשלוט בפלאפונים, בהשפעה שלהם עלינו

התמודדות עם פלאפונים לכיתות ח'–ט'

מטרת הפעולה – הפלאפונים והאינרנט מצליחים להשכיח מאתנו הרבה פעמים את הדבר החשוב באמת, את העיקר, הם נותנים לנו סיפוק רגעי של ההרגשה שטוב לנו אבל בפועל הם לוקחים לנו את הדבר האמיתי, אולי את הזמן, אולי הקשר האמיתי עם חברים ועוד.. מהלך הפעולה:

נבקש מכל חניך לחשוב על משהו שהוא חולם *לעשות* . (לא חלום פסיבי – 'שאחותי תתחתן' אלא חלום אקטיבי 'לעבור טסט')

אחרי שכל חניך אמר מה הוא חלומו נשאל אותם למה הם רוצים שזה יקרה? מה הם באמת רוצים שעומד מאחורי החלום הזה. (לדוגמא – לעבור טסט = להשיג עצמאות, להכנס להדרכה = להשפיע על העולם.. וכו) (וכו)

נקריא את תחילת סיפור רבי נחמן – 'מעשה באבידת בת מלך' 'מעשה במלך אחד, שהיו לו ששה בנים ובת אחת. ואותה הבת הייתה חשובה בעיניו מאוד, והיה מחבבה ביותר והיה משתעשע עמה מאוד. פעם אחת היה מתוועד עמה ביחד באיזה יום, ונעשה ברוגז עליה, ונזרק מפיו דבור: שהלא טוב ייקח אותך (דער ניט גוטער זאל דיך נעמען).

בלילה הלכה לחדרה, ובבקר לא ידעו היכן היא. והיה אביה מצטער מאוד, והלך לבקשה אנה ואנה. עמד השני למלכות, מחמת שראה שהמלך מצטער מאוד, וביקש שיתנו לו משרת וסוס ומעות על הוצאות, והלך לבקשה. והיה מבקשה מאוד זמן מרבה מאוד עד שמצאה.

היה הולך אנה ואנה זמן רב ובמדבריות ובשדות וביערים, והיה מבקשה זמן רב מאוד. והיה הולך במדבר, וראה שביל אחד מן הצד, והיה מיישב עצמו: באשר שאני הולך כל-כך זמן רב במדבר ואיני יכול למצאה, אלך בשביל הזה, אולי אבוא למקום ישוב; והיה הולך זמן רב. אחר-כך ראה מבצר, וכמה חילות היו עומדים שם סביבו, והמבצר היה נאה ומתוקן ומסודר מאוד עם החילות. והיה מתיירא מפני החילות, פן לא יניחוהו להיכנס והיה מיישב עצמו: אלך ואנסה.

השאיר הסוס, והלך למבצר, והיו מניחים אותו, ולא עכבוהו כלל. והיה הולך מחדר לחדר בלי עיכוב, ובא לפלטין אחד, וראה שיושב שם המלך בעטרה, וכמה חילות שם, וכמה משוררים בכלים לפניו. והיה שם נאה ויפה מאוד.

לא המלך, ולא אחד מהם לא שאלוהו כלל מה מעשיו. וראה שם מעדנים ומאכלים טובים, ועמד ואכל, והלך ושכב בזווית לראות מה יעשה שם. וראה שהמלך צווה להביא המלכה, והלכו להביא אותה. והיה שם רעש גדול ושמחה גדולה, והמשוררים היו מזמרים ומשוררים מאוד, באשר שהביאו את המלכה, והעמידו לה כסא, והושיבוהו אצלו. והיא הייתה בת המלך, והשני למלכות ראה והכירה.

אחר-כך הציצה המלכה וראתה אחד ששוכב בזווית, והכירה אותו. ועמדה מכיסאה והלכה לשם ונגעה בו ושאלה אותו:

– האתה מכיר אותי?

השיב לה: הן, אני מכיר אותך; את היא בת המלך שנאבדה.

שאל אותה: איך באת לכאן?

והשיבה: באשר שאבי המלך נזרק מפיו הדבור ההוא, וכאן, המקום הזה, הוא לא טוב. וסיפר לה, שאביה מצטער מאוד, ושהוא מבקשה כמה שנים.

שאל אותה: איך אני יכול להוציא אותך?

אמרה לו: אי-אפשר לך להוציא אותי, כי אם כשתבחר מקום, ותשב שם שנה אחת, וכל השנה תתגעגע אחרי להוציא אותי, ובכל זמן שיהיה לך פנאי, תהיה רק מתגעגע ומבקש ומצפה להוציא אותי, ותתענה,

וביום האחרון מהשנה תתענה ולא תישן מעת לעת.

הלך ועשה כן. ובסוף השנה, ביום האחרון, היה מתענה ולא היה ישן, ועמד והלך לשם. והיה רואה אילן, ועליו גדלים תפוחים נאים מאוד, והיה מתאוה לעיניו מאוד, ועמד ואכל.

תכף שאכל התפוח, נפל וחספו שנה, והיה ישן זמן מרובה מאוד. והיה המשרת מעיר אותו, ולא היה נעור כלל. אחר-כך הקיץ משנתו ושאל למשרת: היכן אני בעולם? וספר לו המשרת המעשה, ואמר לו: אתה ישן זמן מרובה מאוד, זה כמה שנים, ואני הייתי מתפרנס מהפירות.

היה מצער עצמו מאוד, והלך לשם ומצא אותה, והייתה מצטערת מאוד. אמרה לו: אלו באת באותו היום, היית מוציא אותי מכאן, ובשביל יום אחד אבדת. אמנם שלא לאכול הוא דבר קשה מאוד, בפרט ביום האחרון, אז מתגבר היצר הרע מאוד.

בכן תשוב לבחור לך מקום, ותשב גם-כן שנה, וביום האחרון תהיה רשאי לאכול, רק שלא תישן, ולא תשתה יין כדי שלא תישן, כי העיקר הוא השינה.

הלך ועשה כן. ביום האחרון היה הולך לשם, וראה מעין זורם, והמראה אדום, והריח של יין. ושאל את המשרת: הראית שזה מעין, וראוי שיהיה בו מים, והמראה אדמומית והריח של יין? והלך וטעם מהמעין, ונפל וישן מיד כמה שנים, עד שבעים שנה.

לסיפור כמובן יש גם המשך... אנחנו נבחר לעצור כאן מכיוון שהוא באמת ארוך המלך שלנו התגעגע כל כך לביתו עד שהוא במשך שנה שלמה צם ולא אוכל ולא שותה שום דבר רק בשבילה! האם יכול להיות שהוא יפול בסוף על תפוח? או מעיין? מה קרה לו?? התפוח בחיים שלנו יכול להיות המון דברים שלוקחים לנו את תשומת הלב מהמטרה, ומסתפקים רק בתחושה של הסיפוק שהם מביאים...

אחד הדברים האלה שפרץ את דרכו לעולם בדורנו הוא הפלאפון- שלוקח לנו את תשומת הלב מהמטרה האמיתית של מה שאנחנו עושים לסיפוק קטן... אפשר לשאול אותם כמה זמן לוקח להעביר הודעה ל-50 אנשים בלי וואטסאפ וכמה לוקח עם- ולראות שבהחלט יותר מהיר עם,

ובכל זאת - כמה זמן אנשים בלי וואטסאפ מתעסקים עם הנייד וכמה אנשים עם וואטסאפ מתעסקים איתו ולראות שדווקא מי שיש לו טכנולוגיות מתקדמות יותר הוא זה שמבזבז יותר זמן על הפלאפון... גם החלומות שלנו שאמרנו קודם- כמעט כל המניעים של המעשים שלנו מוצאים סיפוק, קטן ומהיר יותר דווקא בפלאפון - (עצמאות- ההרגשה שאתה יכול לעשות מה שאתה רוצה, לשנות את העולם- ההרגשה שאתה יכול לגרום לאנשים להזיז דברים דרך הפלאפון, חיי חברה תוססים- ההרגשה שאתה תמיד מוקף באנשים שמדברים מגיבים, הצורך להיות אהוב וכולי וכולי..) עכשיו אפשר להעלות דיון-

האם זה טוב? - הרי בפלאפון יש דברים שבאמת מזיזים ובאמת מקדמים, מצד שני הוא גם באמת השליה שלנו שאנחנו מנצלים זמן, או שיש לנו הרבה חברים ואנחנו יכולים לוותר חלילה על הדבר האמיתי.

ביום שישי שבוע שעבר נרצחה רנה שנרב הי"ד, רנה היתה בן אדם מדהים- מלאת ענווה, ואהבה לכולם, לעם ישראל, לחברות- גם החברות הפחות קרובות אליה, מלאה בעשייה, כל הזמן חשבה איך להתקדם ולשנות..

אחד הדברים שלקחנו מרנה, היה החיפוש שלה אחרי האמת, וזה שהיא לא הסכימה לוותר על אידיאלים ועל לחיות חיים נכונים...

בזמן האחרון רנה התעסקה גם היא עם שאלת הפלאפונים, האם נכון לחיות את החיים בתוך הפלאפון, ועל הצורך להתנתק ממנו לפעמים על מנת שיהיה אפשר ליצור קשרים אמיתיים, ליצור חברות והקשבה..

נשמח אם כל חניך יוכל לחשוב בסוף הפעולה לעצמו על שינוי אחד שהוא עושה בתחום הזה - אולי להחליט
להקדיש ביום כמה שעות שבהם לא נוגעים בפלאפון ובמחשב בכלל, ונמצאים רק עם המשפחה, או עוד
יוזמות כנל..
שבת שלום!

רגישות ודאגה לאחר

רגישות ודאגה לאחר כיתות ג'-ה'

מטרת הפעולה:

שהחניכים יבינו את החשיבות בדאגה והאכפתיות לאחר.

משחקים:

תופסת כיפים

-פנטומימה של חיות (אומרים כל פעם למתנד אחר שם של חיה שונה שאותה הוא צריך להציג ועל שאר חברי השבט לגלות איזה חיה הוא מציג.)

מקריאים את הדילמות (ניתן להוסיף דילמות משלכם שיותר נוגעות לשבט) וחושבים ביחד מה הדבר הכי נכון לעשות באותו מקרה, יש כמה אפשרויות להתייחסות למקרה, ניתן להוסיף בעצמכם.

-חילקו מבחנים, קיבלת ציון ממש טוב וראית חבר שלך מבואס, מה תעשה?

* אלך לספר לו שקיבלתי ציון טוב, שישמח בשמחתי.

* לא אתייחס אליו, הוא לא במצב רוח טוב עכשיו.

* אגש אליו, אבדוק מה שלומו ואנחם אותו.

* אחר

-חבר שלך לא אכל כל היום ונראה חלש, מה תעשה?

* אבי לו מהאוכל שלי, מקסימום אהיה קצת רעב.

* תכף הוא מגיע הביתה ויוכל לאכול.

* אלך אליו לבדוק למה הוא לא אכל ואם הוא מרגיש טוב.

* אחר

סיפור - בדף נפרד

סיכום:

במשחקים אנו רואים שבאשר אנחנו דואגים לאחר, אכפת לנו ממנו ומתייחסים אליו אנחנו וכולם מרוויחים מזה, בתופסת כיפים אם היה אכפת לך רק מעצמך לא הייתה משחרר אף אחד ואז הייתה נשאר לבד וגם אותך היו תופסים, אבל שחררת אנשים, נתתי להם כסף ובכך עזרתי למשחק להמשיך להתקיים כשעזרתי לכל אדם.

בפנטומימה הינו צריכים לגלות רגישות לחבר וגם עם בהתחלה לא הבנו אותו עדיין המשכנו להקשיב לו, להבין מה הוא מנסה להגיד לנו, התייחסנו אליו ובכך המשחק פעל וגרם לכסף וצחוקים, (לא רוצה לדעת מה היה קורה אם לא הינו מתייחס לחבר שעושה תנועות של קוף)

בסיפור ראינו שלפעמים אנשים מתנהגים בצורה שנראת לנו מוזרה, אך הם עושים את זה מתוך אכפתיות ורגישות לאחר, השמש לא רצה להשפיל את הזקנים שישפך להם או שיקבלו רק חצי וכולם שלם ולכן נתן לכולם חצי כוס, כדי לא לביש אף אחד.

סיפור - רגישות לזולת

"מה זו הצרות העין הזאת?...?"

האמת, שזה ממש לא מתאים לו, כל הזמן מפרגן ודואג לנו, אז למה תמיד רק חצי...?" - כך התלחששו ביניהם המשתתפים בשיעור היומי הקבוע בבית הכנסת השכונתי על רחמים השמש הזקן.

כמידי יום, הוא היה מגיש למשתתפים מגשים עם כיבוד וכוסות שתיה חמה או קרה, תלוי בעונות השנה. אבל תמיד רק חצי... רחמים השמש הדואג והאיכפתי דאג שהכוסות יהיו מלאים רק עד החצי ולא טיפה יותר, כך בדבקות מלאה למרות כל הבקשות החוזרות והנשנות של המשתתפים: "אם אתה כבר דואג

ומפרגן, אז לפחות שיראו שזה מהלב - תמלא עד הסוף!"

עונות השנה חלפו להן בקצב מטריד והשנים נתנו את אותותיהן ברחמים הזקן.

בשוכבו מרותק למיטתו ביקש מבנו שימשיך את מורשתו לדאוג למשתתפי השיעור ויגיש להם כיבוד ושתיה.

הבן, שגם הוא התפלא לפשר התנהגותו המוזרה של אביו, ניסה לברר עימו: "אבל אבא, למה תמיד רק

חצי?... מה הבעיה שאמזוג כוסות שתיה מלאים ומכל הלב?"

”בני יקירי, דע לך שכל השנים הקפדתי שהכוסות לא תהיינה מלאות בכוונה!
יודע למה?...”

בין משתתפי השיעור ישנם גם שני מבוגרים זקנים שידיהם רועדות.
אם הם יקחו ליד כוס מלאה זה ישפך. הייתי מוכן שבמשך שנים ישפילו אותי ויצחקו עליי ורק שלא ישפך
להם והם יתבזו מכך...”.

(סיפור אמיתי).

כמה באמת אנו רגישים לזולת? כמה באמת אנו מוכנים לתת לאחר, לשונה?

רגישות ודאגה לאחרים לכיתות ו'-ז'

פתיחה: העלאת נושא הדאגה והרגישות בעזרת קטע שכתב ח"כ אורי אורבך ז"ל לא יזכור/מבוסס על קטע שכתב אורי אורבך

אישה אחת חלתה מאוד. בגלל שהיא חלתה היא לא הגיעה בבוקר לעבודה, כך שלא היה מי שינקה את המשרד. שאל המנכ"ל למה לא נקי אמרו לו שהעובדת ניקיון חולה. אמר המנכ"ל: מי, זאת הרוסיה? לא, אמרו לו, סימה, הנמוכה הזאתי. המנכ"ל לא זכר אבל אמר: אם אני אראה תמונה אני בטח יזכור, אבל שישלחו עובד אחר. שלח הקבלן עובד אחר, שיהיה נקי. וגם אמר לאורנה מהכוח-אדם: חבל שלא הודעתם לי קודם, בגלל שלא ידעתי נוצרה אי-הבנה, ובגלל האי-הבנה לא שלחתי מישהו אחר, מאמי.

למחרת מצבה של האישה החמיר. הוועד לא שלח נציגים לבקר כי המנוחה היתה עובד-קבלן, ועובדי קבלן לא זכאים לביקורים, על מודעה אין מה לדבר, אבל סימה מההנהלת חשבונות יצאה שעה קודם והלכה לבקר כי היא היתה קצת מיוודדת עם המנוחה, שלום-שלום כזה. הקבלן רצה לשלוח גם מתנה וברכת החלמה מהירה, אבל שכח והאמת שגם לא היה לו עם מי לשלוח כי בדיוק היה צריך דחוף 22 מאבטחים לאירוע חגיגי שנפל ככה פתאום ולא היה לו מישהו פנוי.

אישה אחת חלתה מאוד. אבל בצהריים כבר שלחו עובדת אחרת שתנקה במקומה. עכשיו נקי והכל בסדר.

מה דעתכם על הקטע? מה המסר שאורי אורבך מנסה להעביר? מכירים מצבים כאלו?

2 סיפורים, "השמש" קצר ו"סודו של אח" ארוך. תבחרו אחד מהם... כדאי לעצור מדי פעם בנקודות משמעותיות במהלך הסיפורים ולתת לחניכים (שלא מכירים!) לנסות לחשוב מה המשך הסיפור, מה הסיבה להתנהגות כזו של הדמות השמש

"מה זו הצרות העין הזאת?...?"

האמת, שזה ממש לא מתאים לו, כל הזמן מפרגן ודואג לנו, אז למה תמיד רק חצי...? - כך התלחשו ביניהם המשתתפים בשיעור היומי הקבוע בבית הכנסת השבונתי על רחמים השמש הזקן. כמידי יום, הוא היה מגיש למשתתפים מגשים עם כיבוד וכוסות שתיה חמה או קרה, תלוי בעונות השנה. אבל תמיד רק חצי... רחמים השמש הדואג והאיכפתי דאג שהכוסות יהיו מלאים רק עד החצי ולא טיפה יותר, כך בדבקות מלאה למרות כל הבקשות החוזרות והנשנות של המשתתפים: "אם אתה כבר דואג ומפרגן, אז לפחות שיראו שזה מהלב - תמלא עד הסוף!". עונות השנה חלפו להן בקצב מטריד והשנים נתנו את אותותיהן ברחמים הזקן. בשוכבו מרותק למיטתו ביקש מבנו שימשיך את מורשתו לדאוג למשתתפי השיעור ויגיש להם כיבוד ושתייה.

הבן, שגם הוא התפלא לפשר התנהגותו המוזרה של אביו, ניסה לברר עימו: "אבל אבא, למה תמיד רק חצי?... מה הבעיה שאמזוג כוסות שתיה מלאים ומכל הלב?".

"בני יקירי, דע לך שכל השנים הקפדתי שהכוסות לא תהיינה מלאות בכוונה! יודע למה?..."

בין משתתפי השיעור ישנם גם שני מבוגרים זקנים שידיהם רועדות. אם הם יקחו ליד כוס מלאה זה ישפך. הייתי מוכן שבמשך שנים ישפילו אותי ויצחקו עליי ורק שלא ישפך להם והם יתבזו מכך...".

סודו של אח

יאיר הגיע לכיתה שלנו לפני שלוש שנים. זה היה סתם יום לימודים רגיל באמצע החורף של כיתה ח', כאשר המחנכת נכנסה פתאום לכיתה באמצע שיעור היסטוריה, ולצידה ילד חדש ולא מוכר.

הוא היה רזה, שיערו שחור ומתולתל, ועל פניו הבהירות נסוך חיוך עדין. "כיתה ח' אני מבקשת שקט!", היא פנתה אלינו, "תלמידים, תכירו. זהו יאיר, תלמיד

חדש בכיתתנו. משפחתו עברה לעיר השבוע, והוא מצטרף לכיתה שלנו. אני מצפה שתתייחסו אליו יפה ותקבלו אותו כראוי".

שלושים ושניים זוגות עיניים סקרניות נתלו בילדהחדש שעמד במרכז הכיתה והישיר אלינו מבט. הוא לא היה נראה נבוך או חסר ביטחון, כמו שאולי היינו מצפים מילד זר בכיתה לא מוכרת. הוא עמד שם, רגוע ושלו, וסקר אותנו במבט נבון כשבעיניו הירוקות מנצנץ זיק מיוחד.

להיכנס לתוך כיתה מגובשת, במיוחד באמצע השנה זוהימשימה לא פשוטה כלל וכלל. אך יאיר עשה את זה בקלות מעוררת קינאה ממש. הוא פשוט הצטיין בכל דבר. הוא היה תלמיד מבריק, טוב בכדורסל, שנון, יצירתי, טוב לב. בקיצור, טיפוס 'מושלם' כזה. ילד שכל אימא מאחלת לעצמה. היו לו כל הנתונים להפוך במהרה ל'מלך הכיתה'. כולם נעזרו בסיכומים שלו, נהנו להיות בחברתו ואהבו לשחק איתו. ללא שום מאמץ הוא היה יכול להפוך למסמר החברה.

משום מה הוא כלל לא היה מעוניין בזה.

למרבה הפלא, הוא נמשך ל'התקבץ' דווקא עמהטיפוסים היותר שוליים ודחויים בכיתה. אתם יודעים, כל ה'יצורים המוזרים' האלו, אלו שאין להם הרבה חברים, שלא טובים בשום דבר ושאיפילו המורים לא מחבבים אותם. דווקא אליהם הוא התחבר. את כל זמנו הוא בילה במחיצתם. למד איתם למבחנים, עזר להם בעבודות והיה מדבר איתם שעות. בשבילם זו הייתה הפתעה גדולה, ובשבילנו - דבר מוזר ותמוה.

הילדים הכי דחויים בכיתה פתאום מקבלים כזה יחס מהתלמיד הכי פופולארי ומצליח? משהו פה לא מסתדר! אנחנו, החבר'ה היותר 'נחשבים', לא הצלחנו להבין. 'בשביל מה הוא צריך את זה? מה הוא מוצא אצל ה'מסכנים' האלה?' אני חושב שההתנהגות יוצאת הדופן שלו אפילו קצת פגעה במעמדו החברתי. אבל הוא - לא נראה היה שזה מעניין אותו בכלל. כל דאגתו הייתה נתונה לטיפוסים הדחויים והחלשים. כשהמורים חילקו מבחנים הוא בקושי הציץ במבחן שלו (טוב, ממילא תמיד קיבל בין 95 ל-100...). הוא דחף אותו לתיק כלאחר יד, וכל מה שעניין אותו היה האם גם כל אותם תלמידים בעייתיים, שניסה כל כך לעזור להם להתכונן למבחנים, הצליחו גם כן. אני זוכר פעם אחת כשעברתי בהפסקה ליד חדר המורים, האוזניים שלי קלטו שיחה שהתנהלה בפנים: יאיר מדבר עם המורה למתמטיקה ומבקש ממנו, כמעט מתחנן, שלא יוריד איזה ילד להקבצה הנמוכה. הוא דיבר בכל כך התרגשות ואכפתיות כאילו זה היה אח שלו ממש. לא הבנתי מדוע זה כל כך חשוב לו.

שיורידו אותו הקבצה, מה זה העסק שלו בכלל? בהזדמנות אחרת כשהתנהלה חשבה לזרוק איזה תלמיד חלש מבית הספר, אני זוכר איך ישב בחדר המנהל עד ששכנע אותו לתת לו הזדמנות נוספת ("אני מבטיח לך, המנהל, רק עוד הזדמנות אחת... הוא ישתפר, אני בטוח... על אחריותי, אתה תראה שהוא יצליח בסוף..."). אם מישהו הציע איזו יוזמה לפעילות חברתית שלא כללה כל מיני ילדים 'פחות נחשבים' יאיר התנגד תמיד בתוקף ואמר לנו: "אנחנו כיתה אחת או לא כיתה אחת? איזה מין דבר זה שחלק מ'שְׁתָּפִים וחלק לא?' לא כל כך הבנו את ההתעקשות המוזרה שלו ואני בטוח שאם תלמיד אחר היה מתנהג כמותו כבר מזמן הוא היה מאבד את מעמדו ונדחה הצידה יחד עם כל הטיפוסים המסכנים והשוליים. אבל יאיר, הוא היה בעל עוצמה גדולה מְדִי מכדי שיהיה אפשר לדחות אותו או להתעלם מדבריו. אודה על האמת שבסתר ליבי הערכתני אותו על מה שהוא עושה, אבל מעולם לא הבנתי מה מניע אותו לעשות כך.

אך מעבר לכל זה תמיד הייתה לי איזו תחושה פנימית לא מוסברת, שיש בו איזשהו דבר מוזר. למרות שכלפי חוץ היה נראה כנער שמח ועליז, היה משהו עצוב במבט שלו. לפעמים הוא היה שוקע בהרהורים, כשעל פניו ארשת מסתורית שבאילו מכסה על משהו שהוא מנסה להסתיר. הרגשתי שעל אף שהוא איתנו, בעצם הוא לא איתנו באמת. יש איזה סוד גדול שמפריד בינינו.

במשך תקופה ארוכה רציתי לגשת אליו ולנסות להבין פעם אחת ולתמיד מה עומד מאחורי ההתנהגות המוזרה שלו. אך מעולם לא יצא לי לעשות את זה.

השבוע זה קרה סוף סוף.

ביום שני הכיתה שלנו יצאה לסיור לימודי במעבדות האוניברסיטה, במסגרת מגמת ביולוגיה. ידעתי שיאיר לא יחמיץ את הסיור הזה בשום אופן.

שיעורי ביולוגיה היו החביבים עליו ביותר. הנושא של הטבע ומערכת החי עניין אותו מאוד, והוא היה צמא לכל דבר חדש בעניין. הדרך לאוניברסיטה הייתה אמורה לקחת כחצי שעה, ותכננתי לתפוס איתו שיחה אישית תוך כדי הליכה.

הופתעתי מאוד כשהוא כלל לא הגיע באותו יום.

למחרת בבוקר ניגשתי אליו בהפסקה שבין השיעור הראשון והשני, וניסיתי לפתוח בשיחה.

"מה נשמע, יאיר? היית חולה אתמול?" שאלתי.

"לא, אני מרגיש מצוין, תודה", ענה בחביבות, "למה אתה שואל?"

"ראיתי שלא הגעת לסיור במעבדה אתמול. חשבתי שאתה מתעניין בדברים האלו..." ניסיתי למשוך אותו בדברים.

"האמת היא שמאוד רציתי לבוא, אבל פשוט לא התאפשר לי" ענה בקצרה, ולא הסביר יותר.

פתאום הייתה לי תחושה מוזרה שהוא מנסה להסתיר משהו. "למה לא יכולת? מה הבעיה?" התעקשתי.

במשך שניות ארוכה השתררה שתיקה מעיקה, עד שחשבתי שאמרתי משהו לא בסדר.

יאיר נע על מקומו בחוסר נוחות. נראה היה שהוא מתלבט בתוכו האם לומר לי איזה דבר. הוא הביט ימינה ושמאלה וכשראה שנותרנו רק שנינו

לבדנו בכיתה פתח את פיו לענות. הוא דיבר בקול נמוך, ושיחרר מפיו את התשובה באיטיות

כאילו כל מילה עולה לו במאמץ רב.

"אתמול היה יום הזיכרון לאחי. עלינו כלהמשפחה לקבר שלו". הוא השתהה לרגע, ואז הוסיף "קראו לו שי. הוא היה אחי

התאום".

עכשיו היה תורי לשתוק במבוכה.

הדברים הפתיעו אותי מאוד. מעולם לא ידעתי שהיה ליאיר אח תאום. בוודאי שלא ידעתי שהוא נפטר.

'איך? למה? מתי?', השאלות התרוצצו

במוחי. יאיר מעולם דיבר על משפחתו. פתאום שמתי לב לכך שאינני יודע דבר על חייו הפרטיים.

"אתה מוכן לספר לי על זה?" שאלתי בזהירות, מקווה שאינני פולש לתחומו האישי ונוגע בנקודות רגישות מדי.

מה שקרה בדקות הבאות הפתיע אותי מאוד.

זה היה כאילו איזה סכר נפרץ, ומים שהיו עצורים זמן רב פורצים בסערה קדימה ושוטפים את כל הנקרה בדרכם. יאיר שלא היה דברן גדול, פתאום

דיבר ודיבר, ושטח בפני את הסיפור המלא, את הסוד המסתורי שהסתיר כל השנים.

וכך הוא סיפר:

"זה קרה לפני ארבע שנים. שי ואני היינו אז בכיתה ז'. גרנו באותן שנים בעיר אחרת, ולמדנו בבית הספר המקומי. שי היה אומנם אחי

התאום, אך הוא היה שונה ממני מאוד. הוא היה טיפוס 'רוחני' כזה, אחד שחי לו בעולם

מְשֻׁלוּ. הוא אהב לקרוא ספרים, היה כותב שירים והגיגים, ותמיד שקוע במחשבות

ובדמיונות. הוא היה ילד עדין ורגיש ובעל לב זהב, ומעולם לא פגע באיש.

כיוון שהיינו אחים, לא רצו להכניס אותנו לאותה הכיתה, ושמו אותנו בכיתות המקבילות. אני הסתדרתי מצוין בכיתה שלי, והייתי מקובל בין

הילדים. אך אצל שי המצב היה הפוך לגמרי. לרוע מזלו בכיתה שלו הייתה קבוצה של ילדים

שמבחינה חברתית שלטו בכיתה ביד רמה. כל מי שלא היה מוצא חן בעיניהם - היה נדחה

לשוליים. מי שניסה להתנגד להם היה עלול למצוא את עצמו מנודה מהחברה. שי, מבחינתם, היה טרף קל. טיפוס שונה קצת, שקל לרדת עליו ולצחוק על חשבוננו. הם פשוט התעללו בו. לא שיתפו אותו בשום דבר, לעגו לו ולגלגו על כל דבר שעשה או אמר. הוא הפך להיות שק החבטות של הכיתה. ילדים אחרים פחדו להתחבר איתו כדי לא למצוא את עצמם במצב שלו. נוסף לזה, למרות שהיה אומנם ילד חכם, הצטיינות בלימודים לא הייתה בראש מעייניו. הוא העדיף להשקיע בקריאת ספרים וכתיבת שירים, על פני התכוננות של שעות לכל מבחן. התוצאה הייתה שציוניו בלימודים היו נמוכים, וגם המורים לא כל כך חיבבו אותו. אני, שעקבתי בצער אחרי כל זה מהצד, ניסיתי לעשות מה שיכולתי, אך מה כבר יכולתי לשנות?

חיינו הפכו לגיהנום. הוא שנא ללכת לבית ספר. הוא היה ילד שתקן, וספג הכול אל תוכו בלי להתלונן. אפילו להורים לא סיפר דבר. הם גילו

בעצמם חלק מן הסיפור, רק כשחזר יום אחד מבית הספר כשפניו חבולות לאחר שכמה תלמידים היכו אותו. הם ניסו להתערב ולדבר עם המנהל שיעשה משהו בעניין, אך זה היה מעט מדי ומאוחר מדי. כששום דבר לא עזר הם דרשו להעביר אותו לכיתה שלי. המנהל סירב. "לא שמים שני אחים בכיתה אחת. זה עלול לגרום לבעיות חברתיות ולימודיות", הוא התעקש. ואני ראיתי לנגד עיני איך אחי האהוב הולך ודועך. כבודו העצמי מושפל עד עפר וכל אישיותו נרמסת על ידי כמה ילדים אכזריים, שיכול להיות שבעצמם לא היו מודעים למשמעות של מה שהם עושים".

יאיר עצר לרגע את סיפורו ונשם נשימה עמוקה, כאילו מנסה לאסוף כוחות בשביל המילים הבאות. הוא עצם את עיניו מנסה להתרכז, ואגלי זיעה בצבצו על מצחו. פניו היו מיוסרות כאילו הדברים קורים ממש עכשיו. לאחר כמה שניות של שקט, המשיך בסיפורו:

"בסוף השנה השכבה יצאה לטיול במדבר יהודה. באותו בוקר כשהתארגנו ליציאה מהבית שי פנה אל אימא שלנו ואמר לה שהוא לא רוצה לצאת

לטיול. אימא ניסתה לעודד אותו: "למה לא, תמוד? אני בטוחה שתהנה שם. אתה הרי כל כך אוהב לטייל בטבע". אני הבנתי לליבו. כשאין לימודים ושיעורים, יש לתלמידים האחרים יותר פנאי להקניט אותו ולהציק לו. שי ניסה להתעקש עוד קצת, אך לבסוף נכנע ויצאנו שנינו לטיול. אני הלכתי עם הכיתה שלי שצעדה קדימה, והוא עם הכיתה שלו מאחור. שי צעד בסוף הטור, משתדל להתרחק מהילדים האחרים ולהתייחד עם מחשבתי. הוא אהב מאוד את הטבע. הנוף והיופי שסביבו תמיד עוררו אצלו השראה שסייעה לו בכתיבת השירים שלו. הוא לקח איתו את המחברת שלו. המחברת האישית, שם היה כותב את כל סודותיו הכמוסים, הגיגיו והשירים שחיבר.

הטיול התנהל לו לאיטו וקבוצת הילדים השתרכה על פנימרחק גדול, כשמדי פעם עוצרים למנוחה ולצמצום פערים. זה קרה באחת העצירות, כאשר,

כמו תמיד, שי הגיע אחרון. רוב הכיתה הייתה מכוונסת במעגל סביב המדריך שאמר כמה דברי הסבר על מה שרואים מסביב. שי הגיע לאיטו והצטרף בשקט אל המעגל. אחד הילדים לא היה יכול להתאפק וזרק לעברו: "שוב העצלן הזה מגיע בסוף... תיזהר שלא תרחף יותר מדי, שי. שלא תיפול בטעות מאיזה צוק". כל הילדים פרצו בצחוק. שי שליבו ספג עוד חץ מורעל, נשך את שפתיו, השפיל את ראשו ולא אמר דבר. הוא התיישב על איזו אבן בצד, שלף את מחברתו מהתיק, וניסה להתרכז במה שכתוב לפניו. אני לא הייתי נוכח באותו אירוע כיוון שהכיתה שלי צעדה כמה מאות מטרים קדימה. את כל מה שהתרחש שמעתי אחר כך מאחד התלמידים שהיו שם".

יאיר עצר לרגע בשטף דיבורו. עיניו היו רטובות. דמעה רותחת חצתה את פניו והמליחה את שפתיו שהיו יבשות ורועדות. אגרופיו היו קמוצים

ומצחו היה חרוש קמטים. ניכר היה שסערה מתחוללת בקרבו. דקה של דומייה חלפה לפני שהמשיך בסיפורו: "בועז, מי שהיה נחשב ל'מלך הכיתה', טיפוס קשה ושחצן, שהיה

אחד מראשי המתעללים באחי, ניגש אל שי וחטף מידיו את המחברת. הוא נעמד על גבי איזה סלע, ואמר בקול מתקתק: "נו, אז מה יש לנו כאן?... כל העיניים הופנו אליו, נהנות מההצגה שמתחוללת לפנייהם חנם אין כסף. שי ניסה לקחת מידי את המחברת, אך בועז היה חזק ממנו. הוא פתח את המחברת ואמר: "מעניין מאוד. אני רואה שנהיית לנו משורר, אה?" שי התחנן לפניו: "בבקשה, תחזיר לי המחברת שלי. כתובים שם דברים אישיים". אך בועז התעלם מתחינותיו. הוא התחיל לקרוא כמה שורות מהכתוב שם, כשכל הילדים מגחכים, ושי עומד שם חסר אונים כשכולו חיוור ורועד. המורה והמדריך צפו במחזה מן הצד ולא עשו דבר. כעבור כמה שניות של התעללות אכזרית כנראה שנמאס לבועז, והוא זרק את המחברת אל האדמה. שי התנפל עליה כעל אוצר יקר ואימץ אותה אל חזהו, כשדמעותיו מנתימות את שמו שהיה רשום על הכריכה בכתב ידו העדין. המדריך הכריז בקול: "קדימה תלמידים, ממשיכים הלאה במסלול", וכולם לקחו את תיקיהם והחלו בצעידה זריזה קדימה. כולם חוץ מאחד.

כעבור דקה אחת בלבד נשמעה צרחה שפילחה את האוויר. זו הייתה המורה צילה שהלכה בסוף טור התלמידים. הקול שלה הגיע עד לכיתה שלי שצעדה במרחק של כמה מאות מטרים קדימה. "תזעיקו חובש, מהר, הוא נפל".

עשרות תלמידים פנו לאחור והחלו לרוץ למקום האירוע. לצידו של השביל השתרע לו מדרון תלול שבקצהו פעורה תהום עמוקה. גם אני רצתי לשם כמו כולם. כיוון שהלכתי בתחילת המסלול הגעתי חזרה רק בין האחרונים. כשרק התקרבותי המדריך ניגש אלי ולפת אותי בשתי ידיו הגדולות: "עצור, יאיר, אל תסתכל למטה". לא הבנתי למה הוא עצר דווקא אותי. עברו כמה שניות עד שההכרה האיומה החלה לחדור למוחי – זההיה שי שנפל...

נכנסתי להיסטריה. התחלתי להשתולל ובקושי רב הצליח להרגיע אותי. ברקע קלטו אוזני את קולה של המורה צילה, נסערת אף היא 'אני לא מבינה. הוא הלך לידי בצד השביל. לרגע אחד סובבתי את ראשי והוא כבר לא היה שם. כנראה סטה מהשביל בטעות והחליק למטה...'.

לכוחות החילוץ וההצלה שהגיעו למקום כעבור חצי שעה לא נותר הרבה מה לעשות. אי אפשר להישאר חי מנפילה כזו...

יאיר עצר בסיפורו, הוציא מטפחת מכיסו ומחה את פניו שהיו רטובות מזיעה ומדמעות. למרות הקושי לספר ולהיזכר בדברים נדמה היה שהוקל לו במקצת. כאילו אבן כבדה הוסרה מעל ליבו.

"למחרת התקיימה ההלוויה ולאחריה השבעה. אנשים רבים באו לנחם את ההורים על האסון הנורא. לאבד ילד קטן, עדיין לא בן שלוש עשרה, זה דבר בלתי נתפס ממש.

כעבור שלושה ימים המנהל והמורה ישבו בסלון שלנו, כשמסביבם כמה מתלמידי הכיתה, ביניהם גם בועז ואחרים, מאלו שהציקו לאחי.

"אין מילים בפי", אמר המנהל, "הואהיה ילד כל כך טוב. כמה חבל, למות פתאום בתאונה כזו. זה רק מלמד אותנו עד כמה חשוב להקפיד עלתקנות הבטיחות בטיוולים. זה ממש פיקוח נפש".

אני ישבתי שם בצד. הרגשתי שאני עומד להתפוצץ. הלבשלי היה מלא על גדותיו. קמתי ממקומי ונעמדתי במרכז הסלון. כל העיניים הופנו אלי.

"זו לא הייתה תאונה, אדוני המנהל", לא יכולתי להבליג יותר, "זו הייתה התאבדות, או אולי יותר נכון לומר רצח..."

שקט מקפיא השתרר בחדר. כמה מן הילדים היושבים שמהתכווצו במקומם.

אבא עצר אותי מייד "תפסיק, יאיר. מה עוברעליך?" אימא התנצלה לפני הנוכחים "זה קשה לו מאוד, אתם מבינים. שי הוא

אחיו התאום. הם היו מאוד קשורים "אסתי, קחי אותו בבקשה לחדר", היא ביקשה מאחותי הגדולה".

יאיר קם ממקום מושבו וניגש באיטיות אל החלון. בפתאומיות הסתובב אלי ופניו בוערות. קולו היה שבור: "שיגידו מה שיגידו. אני יודע. זו לא הייתה תאונה! השביל היה מספיק רחב, ושי ידע לשים לב לדרך. הוא לא החליק בטעות. הוא פשוט רצה לעצור את ההשפלה הזו, אתה מבין? כמה כבר ילד קטן יכול לספוג? ילדים חסרי רגישות שפכו את דמו ורמסו את כבודו עד עפר. הצוקים רק סיימו את מה שהם התחילו..."

הצלצול לתחילת השיעור השני קטע את הדברים.

תלמידים אחדים החלו להיכנס חזרה לכיתה. יאיר התקרב אלי וסיים את סיפורו בזריזות. "לא רציתי לחזור עוד לבית הספר הזה. שנאתי את התלמידים. שנאתי את המורים. שנאתי את המנהל. לא יכולתי להסתכל להם בעיניים. שמחתי כל כך שכעבור כמה חודשים המשפחה נאלצה לעבור מקום מגורים כיוון שאבי החליף מקום עבודה, ואז עברתי לבית הספר הזה".

הכיתה כבר החלה להתמלא והשיעור עמד להתחיל. יאיר פנה לעבר מקומו וחתם את דבריו בשאלה: "רצית לשאול משהו נוסף?"

נזכרתי בסיבת השיחה שלנו.

שתקתי.

עכשיו הכול מובן.

מחלקים את החניכים לשתי קבוצות. על כל קבוצה ליצור פירמידה ממקלות. הפירמידה תכלול מקלות כמספר חברי הקבוצה. כל חניך רץ לחפש מקל. בזמן שהמקל ביד החניך יכולים חברי הקבוצה היריבה לתופסו ואז החניך אינו יכול להניח את המקל שלו לבניית הפירמידה. קבוצה שהצליחה לבנות פירמידה בעלת מספר מקלות רב יותר (זאת אומרת שפחות מחבריה נתפסו), ניצחה.

האם התרכזתי בהצלחה של הקבוצה שלי או בניסיון להפריע לקבוצה השנייה? לא צריך לדרוך על אחרים בשביל להצליח, אם כל אחד יתרכז במטרה שלו ולא יקנא או ינסה לפגוע באחרים כולם ייהנו יותר ויצליחו "לבנות מגדלים".

עיגולי השמחה/דסי רבינוביץ'

לכל אדם יש עיגול בלב, עיגול שמחה. לפעמים העיגול קטן אך הוא יכול לגדול, לגדול ולגדול... כאשר עיגול השמחה גדול, הוא שולח עיגולים קטנים למקומות נסתרים בגוף מקומות שלפעמים כואבים. ככל שיש יותר עיגולים קטנים, פחות מקומות כואבים. יש אנשים שעיגול השמחה שלהם קטן ולנו יש תפקיד-... לעזור לו לגדול.

ודאי אתם שואלים "איך?" כל אחד מאתנו חושב על דרך. אפשר להביא לו סוכרייה, לתת לו פרח, לשיר לו שיר, לצייר לו ציור, או אפילו לומר לו "בוקר טוב, מה שלומך היום"

והכי חשוב זה לעשות זאת בכיף, בשמחה, מכל הלב. --דסי.

שתזכו לעשות הרבה עיגולי שמחה לאחרים, ובזכות שתגדילו עיגולי שמחה של אחרים גם העיגול שלכם יגדל.

סיכום

שונות

ליצוק משמעות לחיים

מטרת הפעולה – להבין שהחיים שלנו בידינו והמטרה היא למלא אותם במשמעות.
מהלך הפעולה:

- אקווקוה- משחקים כמה פעמים ברצף לא משנה אם נפסלים – נשארים במשחק. שואלים אותם – נהנתם? היה כיף לשחק שוב ושוב בלי קטע?
- החיים שלנו יכולים להיות משעמעמים וקצת כמו משחק חסר פואנטה.. מבחוץ זה יכול להראות שאנחנו משחקים ונהנים אבל מבפנים אנחנו מרגישים ריק.
- פרה עיוורת – צריך לחפש מישהו /משהו מסויים מצד שני אפשר שהם יהיו מלאים בחיפוש ובמשמעות, ויהיו מכשולים בדרך אבל צריך ללמוד לקום ולהמשיך.
- אף פעם לא – הרבה פעמים אנחנו רוצים לעשות משהו להשיג משהו ולא עושים אם באמת נהיה בטוחים שזה מה שנכון, שטוב וחשוב לנו – צריך ללמוד להתגבר על זה ולהצליח.
- קטע של דוד רובין.
”אני לא מאמין בחיים קלים, לא נראה לי שהגעתי לכאן סתם, או בשביל להעביר את החיים בסבבה. לא באלי למצוא את עצמי בגיל 80 ולהגיד שלא עשיתי כלום בחיי.. אני לא חושבת שצריך לחכות לגיל 30 בשביל לעשות משהו משמעותי. בכל זמן ובכל רגע אפשר לתרום ולעבוד קשה. נשמע מפוצץ, ואולי אני סתם חולם? אולי! אבל אני אשתדל שהחלום יתגשם.” (דוד רובין היד)

עם ישראל זקוק לי

מטרת הפעולה – לפתח אצל חניכים תודעה לאומית. שהם יהיו אנשים שמוכנים לקבל אחריות וללכת ולפעול למען עם ישראל.

• מפזרים כרטיסי משימות הן צריכות לעשות את כל המשימות תוך זמן קצוב.
כשהן מסיימות שואלים: מי קיבלה על עצמה יותר ממשימה אחת? למה? (בעיקרון כמעט כולן אמורות לעשות יותר ממשימה אחת אחרת הן לא יספיקו לעשות את כל המשימות בזמן)

כשאנחנו יודעות שהקבוצה צריכה אותנו – נעשה את כל ההשתדלות כדי לעזור ולתרום את חלקינו.

• סבב – מה כואב לכן בעם ישראל?

אחרי שחלק אומרות, מפזרים כרטיסיות על הרצפה עם מה שהן אמרו + דברים נוספים.

• מקריאים על "אהרון קרוב" ושואלים :

מה הדמות עשתה כאן?

מה דעתי על זה?

עם מה במעשה שלה אני מזדהה?

למען מה גם אני הייתי מוכן לעשות דבר כזה?

ראינו בפעולה שכל יחיד יש שליחות בעם ישראל. בעמ"י יש הרבה משימות, קשיים ואתגרים, ולכל אחד מאיתנו יש יכולות וכוחות להתגייס למענו, לעשות את הנדרש ממנו כחלק מהעם הזה. הבנו שכדי להיות אהרון קרוב – צריך לבחור בחיים כאלה. חיים שמחפשים שליחות. חיים שנאמנים לצרכים של כלל עם ישראל.

משימות:

למחוא 50 מחיאות כפיים, להגיד ארץ ישראל היפה 5 פעמים ברצף, להרים 5 ליכלוכים מהרצפה ולזרוק לפח, לקפוץ 20 פעמים על רגל ימין, להגיד שלום לאדם ברחוב, לספר את כיפה אדומה מהסוף להתחלה, להיות עם חיוך על הפנים ל הזמן, לספר בדיחה, לשיר היום היום הולדת, ללכת לשאול את הקומונרית מה שלומה?, להקיף את הסניף פעמיים ולחזור, לשיר את ההמנון של התנועה, לתת לאחד המדריכים כסף, לצחוק בקול, לקרוא בקול קדש חייך בתורה, להעלות על הפנים של חברה חיוך.

קשיים:

אפליה עדתית, ריחוק מהיהדות, קשיים לעולים חדשים, התבוללות, קצבת נכים נמוכה מידי, עוני, חוסר כבוד למבוגרים, חילול שבת, שנאה, אילמות פיזית ומילולית, פערים חברתיים, תאונות דרכים.

הסיפור:

או להקריא קטנים מהספר בלבב פנימה או למצוא כתבה על הסיפור חיים והפציעה שלו.

צופר:

"אדם צריך לדעת מה הוא ומה הוא יכול להיות ומה הוא צריך להיות. אנשים לא תמיד מנצלים את הכוחות. כל אחד צריך לדעת מה הוא ומה הוא יכול להיות. ואם אחד מנצל את כל הכוחות שהוא יכול להיות, הוא יהיה מאושר, ויהיה טוב לעולם ולו. הקב"ה יעזור שכל אחד באמת יידע מה שהוא ינצל את כל הכוחות לשם שמים"

תודה ענקית לכל כותבי וכותבות הפעולות:

שבת שלום ובשורות טובות!